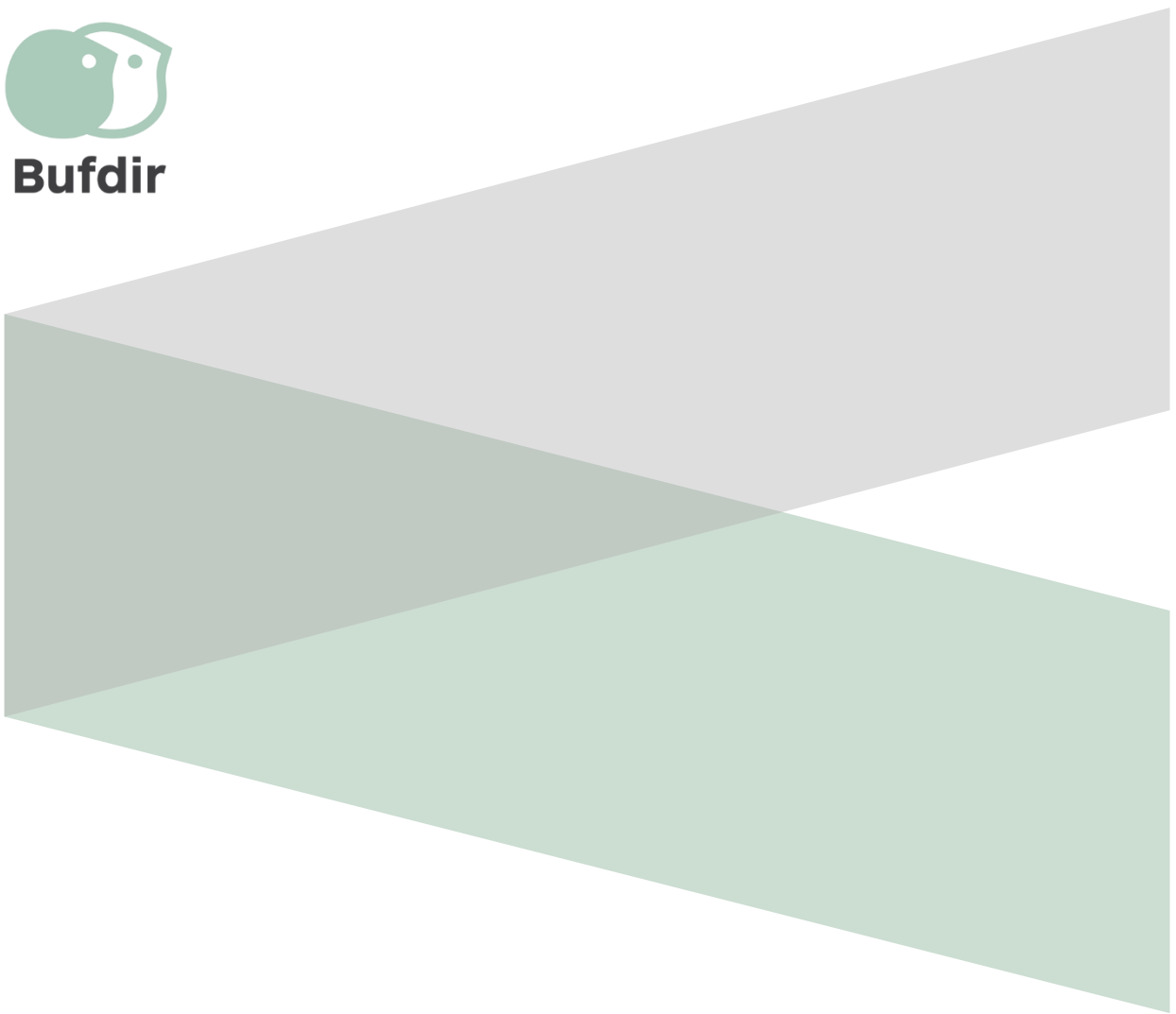

Sluttrapport

Arbeidet med handlingsplanen Trygghet, mangfold og
åpenhet (2021–2024)

Bufdir

Innhold

Om rapporten	2
Oversikt over arbeidet med TMÅ-tiltak.....	5
Tiltak tilhørende det overordnede målet «samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget»	13
Innsatsområde 1: Økt kunnskap og forskning om skeive i Norge	20
Innsatsområde 2: Åpenhet om kjønnsmangfold og likeverdige offentlige tjenester	25
Innsatsområde 3: Likestilt arbeidsliv, trygge nærmiljø og offentlige rom	34
Innsatsområde 4: Konverteringsterapi.....	40
Innsatsområde 5: Videreføre internasjonalt lederskap.....	42
Tiltak relatert til samordning og samarbeid på tvers av sektormyndigheter	48
Vedlegg 1: Spørreskjema	53

Om rapporten

I juni 2021 la Solberg-regjeringen frem sin andre [handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika](#). Handlingsplanen skulle gjelde for tidsperioden 2021 – 2024 og fikk navnet Trygghet, mangfold og åpenhet (TMÅ). TMÅ bestod av 5 innsatsområder og 46 tiltak. Ni departement var ansvarlige for gjennomføringen av tiltakene i handlingsplanen (se under).

Etter stortingsvalget høsten 2021, og det påfølgende regjeringsskiftet, besluttet Støre-regjeringen å utarbeide en ny handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold. Arbeidet startet januar 2022. Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) koordinerte en interdepartemental arbeidsgruppe bestående av ti departement som bidro i arbeidet med å utarbeide den nye handlingsplanen.

Støre-regjeringen sin [handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold](#) ble lansert 17. februar 2023. **TMÅs virketid var derfor juni 2021 – februar 2023.** TMÅs virketid ble derfor forkortet med omtrent to år, noe som fikk betydning for gjennomføringen av tiltakene i handlingsplanen.

I tildelingsbrevet til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) for 2023 ga Kultur- og likestillingsdepartementet Bufdir i oppdrag å «utarbeide sluttrapport om tidligere lhbt+-handlingsplan (2021- 2024)». Formålet med sluttrapporten er å svare på følgende spørsmål:

- Hvilke tiltak i TMÅ er blitt igangsatt/ferdigstilt i perioden juni 2021 – februar 2023? Hvilke tiltak ble ikke igangsatt?
- Hvilke tiltak i TMÅ er videreført i ny lhbt+-handlingsplan?
- Hvilke tiltak fra TMÅ skal gjennomføres i 2023 eller senere, selv om tiltaket ikke er videreført i ny handlingsplan?
- Hvilke aktiviteter ble gjennomført, og hvilke rapporter/evalueringer ble utarbeidet, i forbindelse med igangsetting/ferdigstilling av TMÅ-tiltak.

For å gi svar på disse spørsmålene, utarbeidet Bufdir et spørreskjema til departementene som hadde ansvar for ett eller flere av tiltakene i TMÅ (se vedlegg 1). Det er departementenes svar på disse spørreskjemaene som danner grunnlaget for rapportens innhold.

Flere av tiltakene i TMÅ er tverrsektorielle. Det vil si at to eller flere departementer stod som ansvarlige for gjennomføringen av disse tiltakene. I denne rapporten er det tydeliggjort hvilket av departementene som har rapportert på disse tverrsektorielle tiltakene. Dette er gjort ved at navnet på departementet som står som ansvarlig for rapporteringen, er satt i **fet** skrift med understreking.

Boks 1: Målsetninger og innsatsområder i TMÅ

Solberg-regjeringens overordnede målsettinger for innsatsen i TMÅ var følgende:

- økt åpenhet om kjønns- og seksualitetsmangfold
- bedre levekår og livskvalitet for skeive
- styrket samarbeid med og støtte til sivilsamfunnet

Handlingsplanens fem prioriterte innsatsområder var:

1. økt kunnskap og forskning om skeive i Norge
2. økt åpenhet om kjønns- og seksualitetsmangfold og likeverdige offentlige tjenester
3. likestilt arbeidsliv, trygge nærmiljøer og offentlige rom
4. konverteringsterapi
5. videreføre internasjonalt lederskap

Tiltaksansvarlige departementer

Det er følgende departementer og direktorater som var tiltaksansvarlige i TMÅ:

- Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)
  - Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)
  - Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HKdir)
- Barne- og familiedepartementet (BFD)
  - Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
- Forsvarsdepartementet (FD)
- Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)
  - Helsedirektoratet (Hdir)
- Justis- og beredskapsdepartementet (JD)
- Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) (tidligere Kommunal- og moderniseringsdepartementet)
- Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) (tidligere Kulturdepartementet)
  - Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)
- Kunnskapsdepartementet (KD)
  - Utdanningsdirektoratet (Udir)
- Utenriksdepartementet (UD)

Avgrensninger

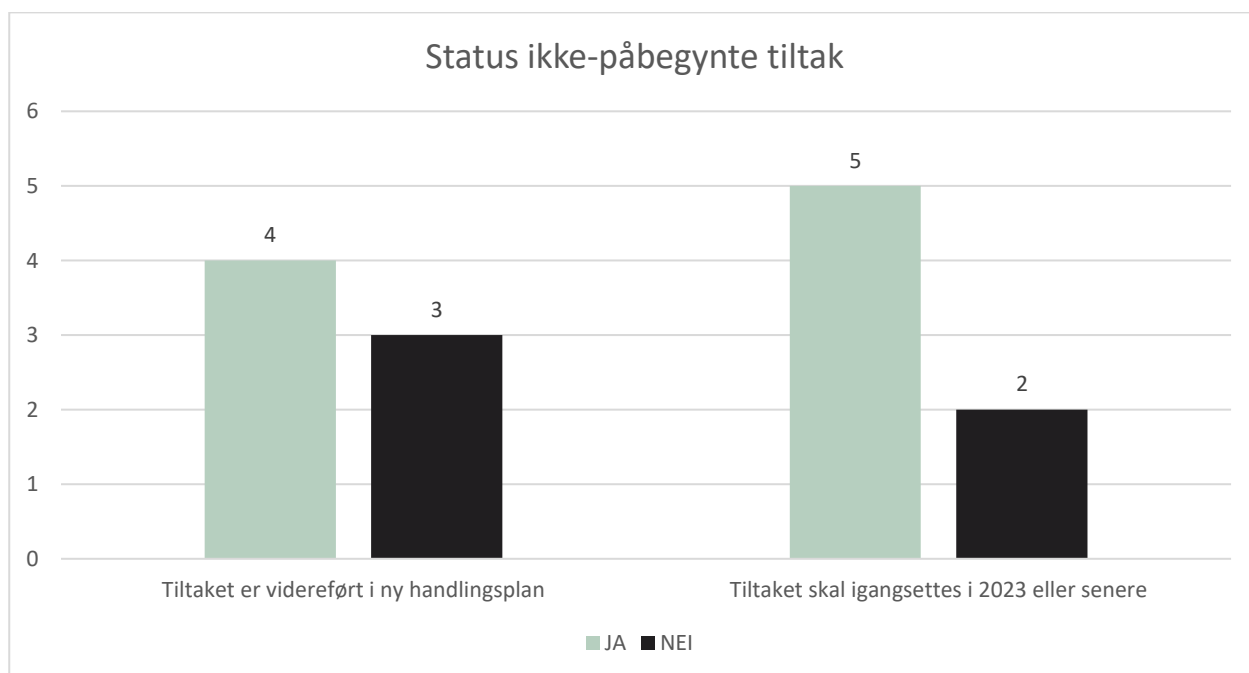
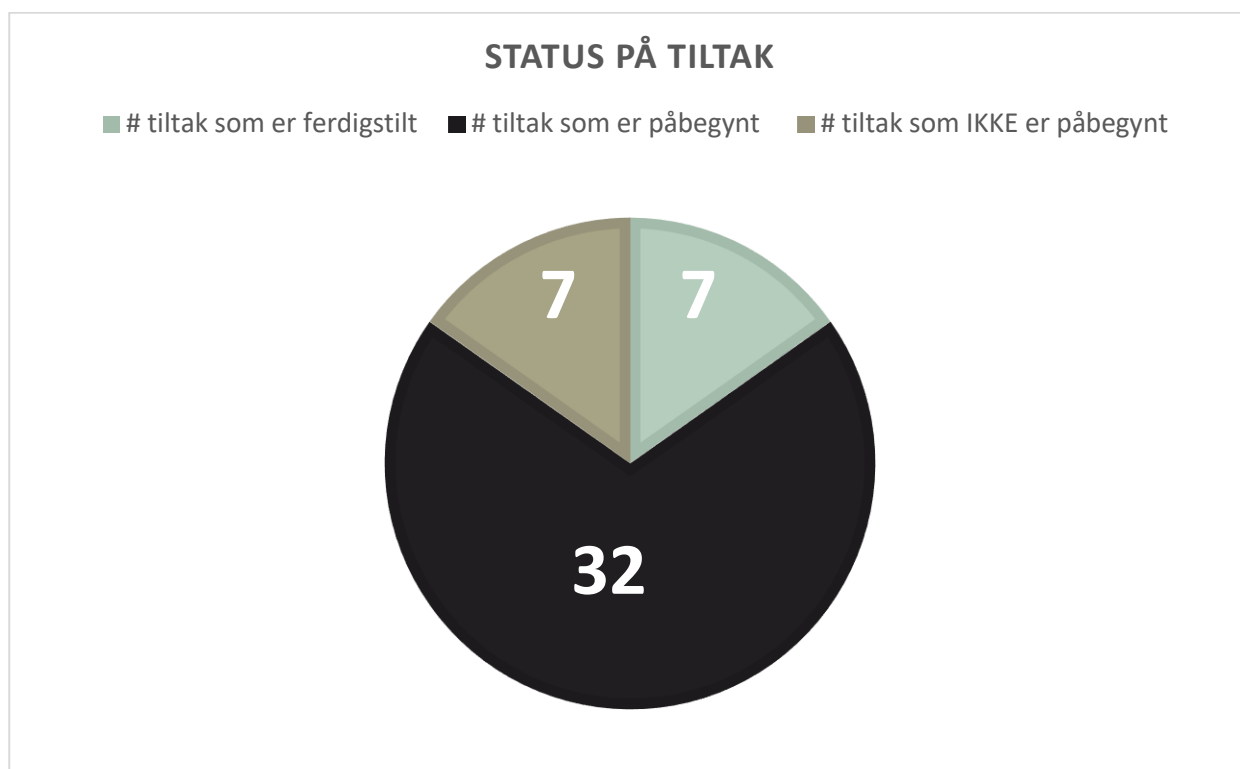
Bufdir gjør oppmerksom på at denne rapporten *ikke* viser til alt arbeid som ble gjort på lhbt+-feltet i perioden juni 2021 – februar 2023. I arbeidet med denne rapporten har departementene kun rapportert på oppfølging av konkrete TMÅ-tiltak.

Om rapporten

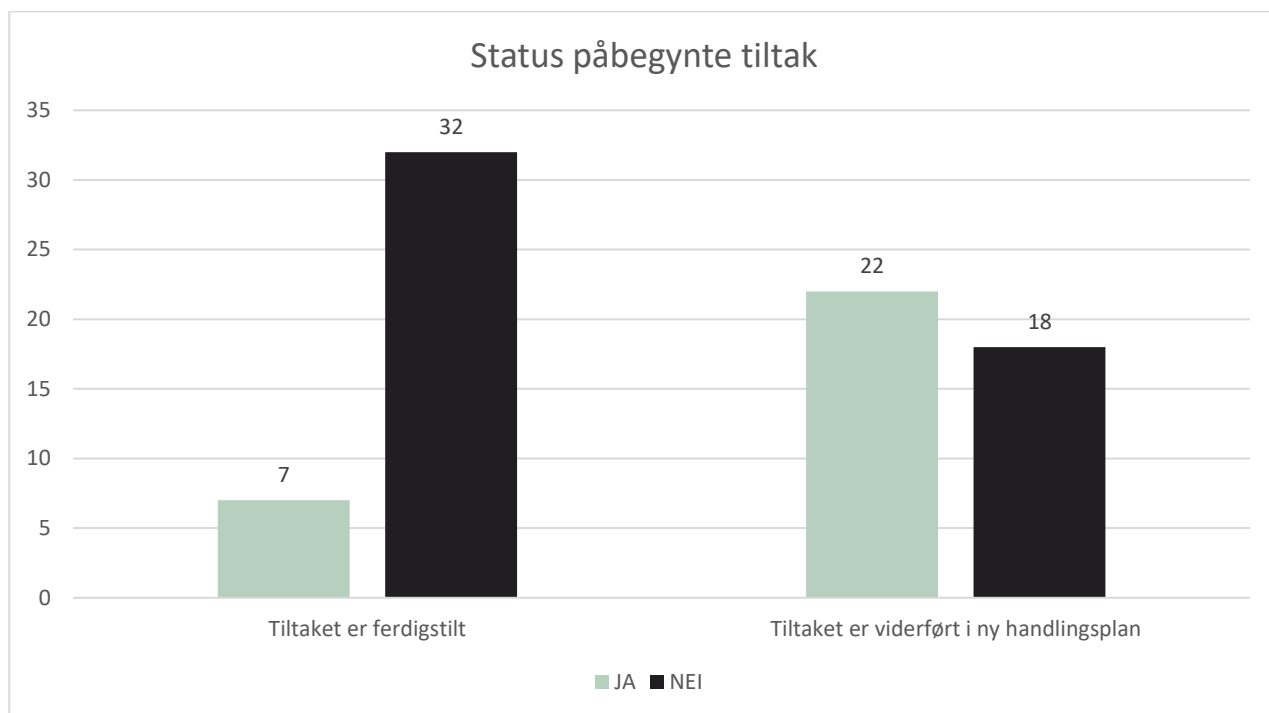
Grunnet TMÅ sin korte virketid er det mange tiltak som er igangsatt, men ikke slutført. Flesteparten av disse tiltakene er i skrivende stund fortsatt pågående. Bufdir vil derfor i liten grad kunne si noe om effekten/nytten av tiltakene i TMÅ i denne rapporten. Der det er mulig, viser Bufdir til departementenes rapportering på nytte/effekt av påbegynte og ferdigstilte TMÅ-tiltak.

Oversikt over arbeidet med TMÅ-tiltak

Av totalt 46 tiltak i TMÅ, ble 39 tiltak påbegynt i perioden juni 2021 – februar 2023. Av disse er 7 ferdigstilt, mens 32 er pågående. 26 TMÅ-tiltak er videreført i Støre-regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold. Av disse er 22 påbegynt, mens 4 er enda ikke igangsatt. Totalt er 2 av TMÅ-tiltakene ikke planlagt å skulle igangsettes i det hele tatt.

Oversikt over arbeidet med TMÅ-tiltak

Tabell 1 gir en oversikt over status for arbeidet med TMÅ-tiltak tilhørende det overordnede målet «Samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget».

Nr.	Tiltak	Ansvarlig dep. i henhold til TMÅ	Status på tiltak (påbegynt/ferdig/ikke påbegynt)	Er tiltaket videreført i ny handlingsplan?
1	Videreføre tilskuddsordninger som bidrar til å fremme likestilling og ikke-diskriminering	KUD, BFD, HOD, AID og JD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 1.
2	Tilrettelegge for dialogmøter mellom myndighetene og sivilsamfunnet og lokale møteplasser	KUD	Tiltaket er påbegynt	Nei
3	Årlige kontaktmøter med Sametinget	KUD og KDD	Tiltaket er ikke påbegynt.	Ja, som tiltak 30.
4	Legge til rette for holdningskapende arbeid rettet mot den generelle befolkningen, inkludert innvandrerbefolkningen	KUD og AID	Tiltaket er påbegynt	Nei

Oversikt over arbeidet med TMÅ-tiltak

Tabell 2 gir en oversikt over status for arbeidet med TMÅ-tiltak tilhørende **innsatsområde 1: Økt kunnskap og forskning om skeive i Norge.**

Nr.	Tiltak	Ansvarlig dep. i henhold til TMÅ	Status på tiltak (påbegynt/ferdig/ikke påbegynt)	Er tiltaket videreført i ny handlingsplan?
5	Videreføre årlige forskerfora	KUD	Tiltaket er påbegynt	Nei
6	Utvikle kunnskap om skeives levekår og livssituasjon gjennom jevnlig levekårsundersøkelser, livskvalitetsundersøkelser og holdningsundersøkelser, inkludert kunnskap om skeive med minoritetsbakgrunn, som nasjonale minoriteter, personer med samisk bakgrunn og personer med innvandrerbakgrunn	KUD, HOD, AID og JD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som et delmål.
7	Oppdatere og videreutvikle lhbtqi-indikatorer	KUD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 22.
8	Inkludere spørsmål om seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika i nasjonale undersøkelser	KUD, BFD, HOD, KD, AID og JD	Tiltaket er påbegynt	Nei
9	Evaluere myndighetens innsats for å fremme kjønns- og seksualitetsmangfold	KUD	Tiltaket er ikke påbegynt	Nei

Oversikt over arbeidet med TMÅ-tiltak

Tabell 3 gir en oversikt over status for arbeidet med TMÅ-tiltak tilhørende **innsatsområde 2: Åpenhet om kjønnsmangfold og likeverdige offentlige tjenester.**

Nr.	Tiltak	Ansvarlig dep. i henhold til TMÅ	Status på tiltak (påbegynt/ferdig/ikke påbegynt)	Er tiltaket videreført i ny handlingsplan?
10	Implementere en nasjonal faglig retningslinje for helsetjenestetilbud til personer med kjønnsinkongruens	HOD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 38, 39, 40 m.fl.
11	Yte tilskudd for å øke kunnskap og kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold i offentlige tjenester med publikumskontakt	HOD, KUD, AID og KD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 1 og 2.
12	Innlemme kjønnskarakteristika som diskrimineringsgrunnlag i lovgivningen	KUD	Tiltaket er ikke påbegynt	Ja, som tiltak 16
13	Oversette handlingsplanen og andre relaterte dokumenter til et samisk språk	KUD	Tiltaket er ikke påbegynt	Nei
14	Dialog med Sametinget og samiske institusjoner om kjønns- og seksualitetsmangfold	KUD og KDD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 30
15	Utvikle veiledere, videoer og ordlister om kjønns- og seksualitetsmangfold på ulike språk	AID	Tiltaket er påbegynt	Delvis som tiltak 35
16	Heve kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold for ansatte som jobber med nyankomne flyktninger og innvandrere	AID	Tiltaket er ferdigstilt	Ja, som tiltak 33
17	Utvikle støtteressurser om kjønns- og seksualitetsmangfold til utdanningsinstitusjoner	KD	Tiltaket er ferdigstilt	Ja, som tiltak 7 og 43.
18	Ivareta kjønns- og seksualitetsmangfold som tema i den modulbaserte	BFD	Tiltaket er ferdigstilt	Nei

Oversikt over arbeidet med TMÅ-tiltak

Nr.	Tiltak	Ansvarlig dep. i henhold til TMÅ	Status på tiltak (påbegynt/ferdig/ikke påbegynt)	Er tiltaket videreført i ny handlingsplan?
	opplæringen for fosterhjem og i rekrutteringskampanjer for fosterforeldre			
19	Gi støtte til barnevernsansatte i hvordan man kan snakke med barn og familier om kjønns- og seksualitetsmangfold	BFD	Tiltaket er påbegynt	Nei
20	Innføre inkluderende ordbruk om kjønns- og seksualitetsmangfold i retningslinjer og normerende produkter for helse- og omsorgstjenesten og tannhelsetjenesten	HOD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 3
21	Tydeliggjøre arbeidsgivers aktivitetsplikt i helse- og omsorgstjenesten og i tannhelsetjenesten	HOD	Tiltaket er påbegynt	Nei
22	Kompetanseheving om kjønns- og seksualitetsmangfold i utdanningene	KD og HOD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 8 og 43

Tabell 4 gir en oversikt over status for arbeidet med TMÅ-tiltak tilhørende **innsatsområde 3: Likestilt arbeidsliv, trygge nærmiljø og offentlige rom.**

Nr.	Tiltak	Ansvarlig dep. i henhold til TMÅ	Status på tiltak (påbegynt/ferdig/ikke påbegynt)	Er tiltaket videreført i ny handlingsplan?
23	Ny arbeidsgiverstrategi, endringer i hovedtariffavtalene, e-læringskurs om mangfoldsrekruttering i statlig virksomhet	KDD	Tiltaket er ferdigstilt	Nei
24	Kartlegge kunnskap om holdninger til kjønns- og seksualitetsmangfold i arbeidslivet	KUD	Tiltaket er påbegynt	Ja, delvis som tiltak 37

Oversikt over arbeidet med TMÅ-tiltak

25	Utarbeide strategier for å øke kunnskapen om kjønns- og seksualitetsmangfold i forsvarssektoren	FD	Tiltaket ble ikke påbegynt	Ja, som tiltak 24
26	Styrke TryggEst slik at programmet kan etableres i flere kommuner	KUD	Tiltaket er påbegynt	Nei
27	Kartlegging av befolkningens utsatthet og frykt for hatkriminalitet	JD	Tiltaket er påbegynt	Nei
28	Ivareta informasjonsformidling om seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika til barn og unge i Norge gjennom nettressursen ung.no	BFD og HOD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 9
29	Utvikle kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold og skeives deltakelse i idretten	KUD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 41
30	Ta hensyn til særlige utfordringer for lhbtqi-flyktninger ved bosetting	AID	Tiltaket er påbegynt	Nei
31	Mangfoldskompetanse ved oppnevning av statens representanter i kulturinstitusjoner	KUD	Tiltaket er påbegynt	Nei
32	Styrke formidlingen av skeiv historie og kultur gjennom Skeivt kulturår 2022	KUD	Tiltaket er ferdigstilt	Nei

Tabell 5 gir en oversikt over status for arbeidet med **TMÅ-tiltak tilhørende innsatsområde 4: Konverteringsterapi**.

Nr.	Tiltak	Ansvarlig dep. i henhold til TMÅ	Status på tiltak (påbegynt/ferdig/ikke påbegynt)	Er tiltaket videreført i ny handlingsplan?
33	Utredning om konverteringsterapi	KUD, JD, BFD og HOD	Tiltaket er ferdigstilt	Ja, som tiltak 12

Oversikt over arbeidet med TMÅ-tiltak

Nr.	Tiltak	Ansvarlig dep. i henhold til TMÅ	Status på tiltak (påbegynt/ferdig/ikke påbegynt)	Er tiltaket videreført i ny handlingsplan?
34	Utvikle kunnskap om konverteringsterapi i Norge	KUD	Tiltaket er ferdigsilt	Nei

Tabell 6 gir en oversikt over status for arbeidet med TMÅ-tiltak tilhørende **innsatsområde 5: Videreføre internasjonalt lederskap.**

Nr.	Tiltak	Ansvarlig dep. i henhold til TMÅ	Status på tiltak (påbegynt/ferdig/ikke påbegynt)	Er tiltaket videreført i ny handlingsplan?
35	Fremme menneskerettigheter og likestilling for seksuelle minoriteter og kjønnsminoriteter internasjonalt	UD, FD og KUD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 45/46
36	Inkludere lhbtqi-personer i innsats for å bekjempe fattigdom og nå FNs bærekraftsmål	UD og KUD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 45/46
37	Støtte sivilsamfunnsorganisasjoner og menneskerettighetsforsvareres arbeid for å fremme rettigheter og likestilling for seksuelle minoriteter og kjønnsminoriteter	UD og KUD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 47
38	Styrke likestilling og rettigheter for lhbtqi-personer gjennom EØS-midlene	UD	Tiltaket er påbegynt (delvis ferdigstilt)	Ja, som tiltak 48.
39	Fremme kunnskap og dialog om kjønns- og seksualitetsmangfold i menneskerettighetsarbeidet globalt og på landnivå	UD og KUD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 46/47
40	Fremme åpenhet og gode levekår for skeive gjennom Norges deltakelse i Nordisk ministerråd (NMR)	KUD	Tiltaket er påbegynt	Ja, som tiltak 44

Oversikt over arbeidet med TMÅ-tiltak

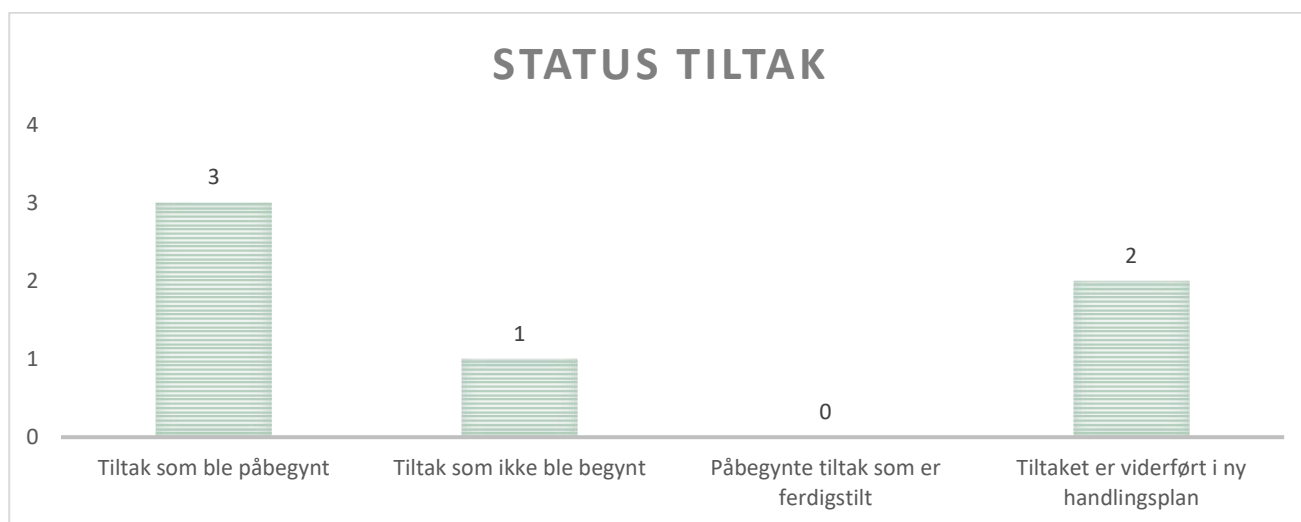
Tabell 7 gir en oversikt over status for arbeidet med TMÅ-tiltak tilhørende **området samordning og samarbeid på tvers av sektormyndigheter**.

Nr.	Tiltak	Ansvarlig dep. i henhold til TMÅ	Status på tiltak (påbegynt/ferdig/ikke påbegynt)	Er tiltaket videreført i ny handlingsplan?
41	Stimulere til bruk av veiledningsmateriell om aktivitets- og redegjørelsesplikten for arbeidsgivere og veilede offentlige virksomheter om rapportering av resultater	KUD	Tiltaket er påbegynt	Nei
42	Videreutvikle strukturer for samarbeid på departements- og direktoratsnivå på tvers av sektorene	KUD	Tiltaket er påbegynt	Nei
43	Etablere samarbeid mellom sektormyndigheter og statsforvalterne	KUD og KDD	Tiltaket er ikke påbegynt	Nei
44	Utvikle veiledningsmateriell om kjønns- og seksualitetsmangfold til kommuner	KUD	Tiltaket er ikke påbegynt	Ja, som tiltak 10
45	Sikre likestillingsperspektiver i myndighetenes kriseberedskap	KUD	Tiltaket er påbegynt	Nei
46	Utvikle kunnskap om kortsiktige og langsiktige likestillingskonsekvenser av pandemien	KUD	Tiltaket er påbegynt	Nei

Tiltak tilhørende det overordnede målet «samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget»

Tiltak tilhørende det overordnede målet «samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget»

Det er fire tiltak underlagt målet «samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget». Figur 4 gir en oversikt over status for disse tiltakene.

Tiltak 1: Videreføre tilskuddsordninger som bidrar til å fremme likestilling og ikke-diskriminering

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Formål: å støtte aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner for å fremme likestilling og dialogarbeid, forebygge rasisme og diskriminering og motvirke hatefulle ytringer. Ordningene skal legge til rette for lokalt, regionalt og nasjonalt engasjement og frivillig innsats.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 1.

Tiltak tilhørende det overordnede målet «samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget»

Om gjennomføringen av tiltaket:

Rapportering fra Kultur- og likestillingsdepartementet

I den aktuelle perioden er følgende nasjonale tilskuddsordninger for likestilling og ikke-diskriminering videreført:

- Tilskuddsordning for kjønns- og seksualitetsmangfold (Bufdir)
- Tilskuddsordning for familie- og likestillingspolitiske tiltak (Bufdir)
- Tilskuddsordning for organisasjoner for personer med funksjonsnedsettelse (Bufdir)
- Tilskuddsordning for universell utforming (Bufdir)
- Tilskuddsordning til tiltak mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer (Bufdir)
- Tilskuddsordning til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner (IMDi) – jf. tilskuddsordningens delmål A og C.

Mer om tilskuddsordningen for kjønns- og seksualitetsmangfold

Bufdir har ansvaret for å forvalte tilskuddsordningen. I den aktuelle perioden har Bufdir tildelt midler til drift av organisasjoner og til spesifikke prosjekter, i tillegg til å tildele øremerkede midler til aktører som jobber for å bedre levekårene til skeive. Den samlede summen for tilskuddsordningen i 2021 var på 15,78 millioner kroner. I 2022 ble ordningen økt med 5 millioner kroner. I 2023 økte ordningen på nytt med 15 millioner kroner. I 2021 mottok 6 aktører driftsmidler, mens 21 mottok aktivitetsmidler. To aktører fikk øremerkede midler. I 2022 var tallene hhv. 6, 21 og 2.

Regjeringen foreslår i Prop. 1 S (2023-2024) å videreføre bevilgningen på 35,5 mill. kroner til tilskuddsordningen i 2024. I tillegg foreslår regjeringen å videreføre den øremerkede driftsstøtten til Oslo Pride og Rosa kompetanse barnevern på henholdsvis 2 mill. og 700 000 kroner.

Øremerkede midler fra KUD

I 2022-2023 bevilget regjeringen 3,5 mill. kroner til Skeivt arkivs forskningsprosjekt om den skeive bevegelsens historie. Regjeringen foreslår i Prop. 1 S (2023-2024) å bevilge 2 mill. til prosjektet i 2024.

Salam fikk øremerket driftsstøtte på 1 mill. kr. i 2022 (ikke videreført).

I tillegg til driftsstøtte fikk Oslo Pride i 2022 ekstraordinære tilskudd på 500 000 kroner til regnbuetog og solidaritetsmarkering og 150 000 kroner til krisehåndtering etter angrepet i Oslo 25. juni 2022.

Rapportering fra Helse- og omsorgsdepartementet

I den aktuelle perioden har HOD videreført tilskuddsordninger som har eksistert i HODs budsjetter over lang tid.

Tiltak tilhørende det overordnede målet «samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget»

- Tilskudd til seksuell helse er fordelt på 82 søkere i 2021 og 69 søkere i 2022. Hovedformålet med tilskuddet er å sikre god seksuell helse i hele befolkningen, inkludert personer som bryter normer for kjønn og seksualitet. Tilskudd til ulike kunnskapsoppsummeringer og kartlegginger innen undervisning om kjønn og seksualitet er helt eller delvis finansiert på tilskuddsmidler i planperioden, se blant annet rapportering på tiltak 22. Tilskuddsordningene til seksuell helse er så langt videreført i budsjett og sees i sammenheng med strategi for seksuell helse og ny handlingsplan på feltet.
- Tilskudd til arbeid innen feltet hiv og seksuelt overførbare infeksjoner har vært videreført i samme periode. Midlene ble fordelt på 10 søkere i 2021 og 13 søkere i 2022. Tilskuddet fordeles på tre hovedmålgrupper, a) mennesker som lever med hiv, b) menn som har sex med menn, og c) migrantgrupper.
- Tilskudd til seksuelle minoriteter er fordelt på tre tiltak, Harry Benjamin ressurscenter, Rosa kompetanse Helse og sosial og Ungdomstelefonen til skeiv ungdom. Ungdomstelefonen er del av DigiUng-nettverket og samarbeider med andre relevante chat og samtaleaktører. Tilskudd til seksuelle minoriteter er erstattet med ny tilskuddsordning for psykisk helse og livskvalitet i lhbt+befolkningen.

Ovennevnte tilskuddsordninger er ikke videreført som konkrete tiltak i ny handlingsplan. Men, tilskuddsordningene er videreført med samme målområde i Prop. 1S for hhv. 2023 og 2024. Tilskuddsordningene vil bli gjennomgått parallelt med utarbeiding av ny strategi for seksuell helse. Ny strategi vil favne hele befolkningen, inkludert personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet.

Rapportering fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har i den aktuelle perioden gitt tilskudd til integreringstiltak i regi av frivillige organisasjoner. Lhbt+ er en av målgruppene relatert til å forebygge negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og styrke likestilling mellom kjønnene.

IMDi har videre gjennomført et mentortilbud til utsatte personer med innvandrerbakgrunn som har brutt/vurderer bryte med familie og nettverk, i tillegg til informasjonstiltak for elever i ungdomsskole, vidr. skole og voksenopplæring. Etablert nettverk og støttetiltak for unge. Dialogmøter med foreldre og andre. Seminarer og konferanser. Etablert erfaringskonsulenter og mentorer.

Rapportering på tiltaket:

KUDs rapportering: Hvert år publiserer Bufdir oversikter over hvem som har blitt tildelt tilskudd og hvor mye på sine nettsider. Bufdir lager også en årlig intern evaluering/gjennomgang av tilskuddordningen som et ledd i årsrapporteringen til departementene. Utover dette har det ikke blitt utarbeidet spesifikke rapporter i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket.

Tiltak tilhørende det overordnede målet «samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget»

HODs rapportering: Måloppnåelse for tilskuddsordningene rapporteres årlig til departementet. Det er ikke utarbeidet egne rapporter fra Helsedirektoratet på enkelttiltak, men flere av tiltakene som har mottatt tilskudd i perioden har gjennomført prosjekter som er oppsummert i ulike rapporter.

AIDs rapportering: Per høst 2023 foretas det en evaluering av tilskuddsordningene på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner. Evaluering av formål, innretning, forenkling og forutsigbarhet; vurdere effekter og måloppnåelse; vurdere om forvaltning og utforming er effektiv.

Effekt av tiltaket:

KUDs rapportering: Alle som har mottatt tilskudd, sender inn rapport og regnskap. Rapport og regnskap må vise at midlene er brukt i samsvar med vilkårene for tildeling, som fremgår i regelverket eller tilskuddsbrevet fra Bufdir. I rapporten må også tilskuddsmottagere redegjøre for hvordan og i hvilken grad anvendelsen av midlene har bidratt til oppnåelse av ordningens formål. Bufdir lager ikke en samlet rapport som oppsummerer disse enkeltrapportene.

HODs rapportering: Tilskuddsordningene er vurdert til høy måloppnåelse. Tilskuddsordningene bidrar til å utdype det brede kunnskapsgrunnlaget om helse og livskvalitet hos personer som bryter normer for kjønn og seksualitet. I tillegg bidrar finansieringen til utvikling og videreføring av likepersonstilbud som favner bredt, inkludert lhbt+-befolkningen.

AIDs rapportering: Enkelte utsatte har fått konkret hjelp, informasjon og nettverk. Mange har fått økt kunnskap og bidratt med kunnskaps- og informasjonsformidling i møter, seminarer og gjennom dialog.

Tiltak 2: Tilrettelegge for dialogmøter mellom myndighetene og sivilsamfunnet og lokale møteplasser

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å skape trygge møteplasser som vil bidra til åpenhet, dialog og inkludering. Målet er ha en tett, løpende og gjensidig dialog om utfordringer og behov for prioriteringer.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Bufdir inviterer regelmessig aktører som jobber på lhbt+-feltet til dialogmøter. Høst og vinter 2021 avholdt Bufdir to dialogmøter med skeive organisasjoner, hvor formålet var å diskutere Bufdirs arbeid på lhbt+-feltet siden 2011. Aktører fra sivilt samfunn fikk anledning til å kommentere på Bufdirs innsats, og hva de mente Bufdir burde fokusere på

Tiltak tilhørende det overordnede målet «samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget»

fremover i arbeidet med å styrke skeives levekår og livskvalitet. I forkant av arbeidet med å utarbeide ny lhbt+-handlingsplan, inviterte Bufdir sivilt samfunn til et dialogmøte i mars 2022.

I 2022 arrangerte Kultur- og likestillingsdepartementet fire innspillmøter hvor sivilt samfunn, med andre, gav innspill til arbeidet med ny handlingsplan. Under innspillmøtene gav sivilsamfunn innspill på det de mener er de viktigste utfordringene på lhbt+-feltet samt forslag til tiltak for å møte disse utfordringene.

I 2022 arrangerte Bufdir panelsamtalen «Ung og Trans i Norge: Hva vet vi?» under Arendalsuka. Med panelsamtalen satte direktoratet søkelys på unge transpersoner sine levekår, og særlig utfordringer og muligheter som unge transpersoner møter på skolen og på ulike fritidsarenaer. Arrangementet bidro til dialog mellom myndighetene og sivilt samfunn om transpersoner sine levekårsutfordringer.

I 2022 lanserte Bufdir den fjerde undersøkelsen siden 2008 om befolkningens holdninger til skeive. Undersøkelsen ble lansert under Oslo Pride. Lanseringen inkluderte en panelsamtale og dialog med sivilt samfunn om temaet.

Tiltak 3: Årlige kontaktmøter med Sametinget

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet.

Formål: å utvikle en felles forståelse for utfordringer for skeive og utviklingsbehov i samiske samfunn.

Status: Tiltaket er ikke påbegynt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 30.

Tiltak 4: Legge til rette for holdningsskapende arbeid rettet mot den generelle befolkningen, inkludert innvandrerbefolkningen

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Formål: å bidra til økt forståelse av og innsikt i kjønns- og seksualitetsmangfold i befolkningen generelt og å bidra til å støtte utsatte skeive med minoritetsbakgrunn, inkludert personer med innvandrerbakgrunn.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Tiltak tilhørende det overordnede målet «samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget»

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 34.

Om gjennomføringen av tiltaket:

KUDs rapportering

Bufdir har i perioden juni 2021 – februar 2023 organisert flere debatter og seminarer som er åpen for den generelle befolkningen. Dette inkluderer lansering av undersøkelsen om befolkningens holdninger til lhbt+-personer, og Bufdirs panelsamtale «Ung og Trans i Norge: Hva vet vi?» under Arendalsuka. Bufdir deltar også regelmessig på arrangementer i regi av andre aktører, hvor Bufdir presenterer direktoratets arbeid på lhbt+-feltet. I 2021/22 deltok Bufdir blant annet på arrangementer i regi av Arendal på Skeiva og Artic Pride.

I tillegg har Bufdir publisert flere artikler om direktoratets lhbt+-arbeid i ulike aviser og medier, inkludert Aftenposten og BLIKK. Gjennom disse artiklene oppfordrer Bufdir den generelle befolkningen til å besøke våre statistiksider om skeives levekår og livskvalitet. Se mer om statistiksiden i rapporteringen på tiltak 7.

I den aktuelle perioden har Bufdir også publisert flere innlegg på våre sosiale medier som omhandler vårt lhbt+-arbeid og skeives rettigheter. Eksempelvis publiserte Bufdir flere innlegg på Facebook under Pride og i forbindelse med transsynlighetsdagen.

Bufdir skal fortsette med holdningsskapende arbeid ut mot den generelle befolkningen via de samme kanalene som er nevnt over.

AIDs rapportering

IMDi forvalter flere tilskuddsordninger på integreringsfeltet og der særlig tilskudd til frivillige organisasjoner er relevant for tiltak 4. Ordningen "Integreringstiltak i regi av frivillige organisasjoner" (IFO) gir støtte til prosjekter, enkelttiltak eller aktiviteter for å øke arbeidsdeltakelse- og samfunnsdeltakelse blant innvandrere og deres barn (se rapportering på tiltak 1 over). Delmål C i tilskuddsordningen IFO har følgende mål: forebygge negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, og styrker likestilling mellom kjønnene. LHBT er en av målgruppene relatert til det å forebygge negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og styrke likestilling mellom kjønnene.

I forbindelse med gjennomføringen av tiltaket er det utviklet informasjon og materiell, rekruttert frivillige, gitt kompetanseheving, vært dialog og møter. På sikt mener IMDi at dette bidrar til økt kunnskap, forståelse og deltakelse.

Rapportering på tiltaket:

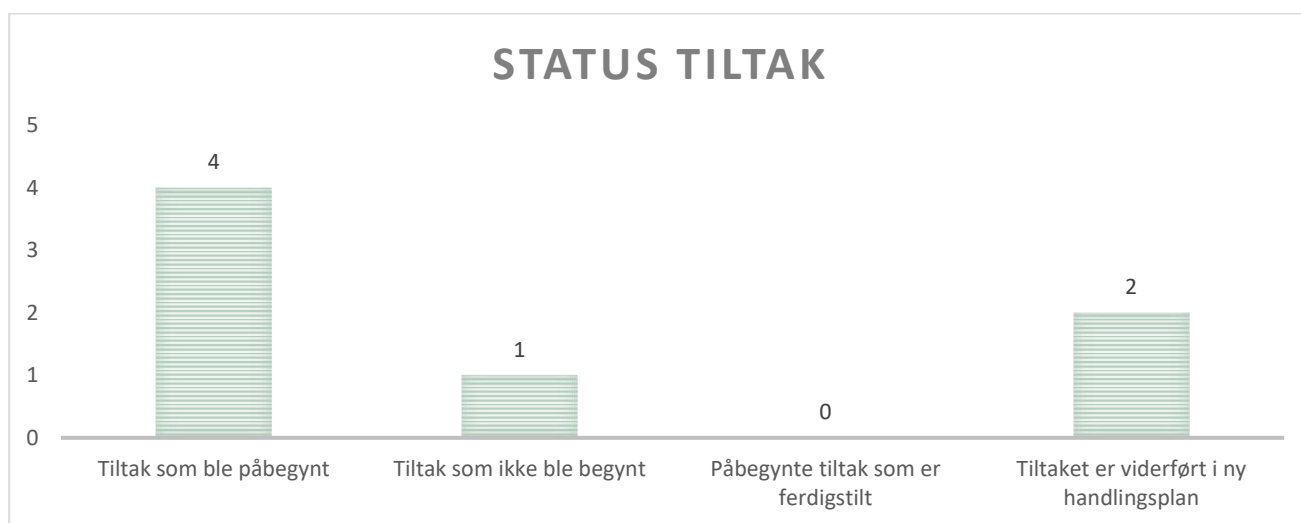
AIDs rapportering

Tiltak tilhørende det overordnede målet «samarbeid med og støtte til sivilsamfunn og dialog med Sametinget»

Det foretas per høst 2023 evaluering av tilskuddsordningene på integreringsfeltet rettet mot frivillige organisasjoner. Evaluering av formål, innretning, forenkling og forutsigbarhet; vurdere effekter og måloppnåelse; vurdere om forvaltning og utforming er effektiv.

Innsatsområde 1: Økt kunnskap og forskning om skeive i Norge

Det er fem tiltak underlagt innsatsområdet «økt kunnskap og forskning om skeive i Norge». Figur 5 gir en oversikt over status for disse tiltakene.

Tiltak 5: Videreføre årlige forskerfora

Ansvarlig: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å ha et oppdatert kunnskapsgrunnlag ved vurdering av behov for ny forskning, og å ha en arena for å utveksle kunnskap og erfaringer mellom ulike forskere og aktører og informasjon om pågående relevante prosjekter.

Status: Tiltaket er løpende

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Forskerforum ble gjennomført to ganger i handlingsplanperioden, i november 2021 og september 2022. Begge forumene ble arrangert som halvdagsseminarer. I 2021 ble forumet avholdt digitalt, mens forumet i 2022 var hybrid, og ble avholdt fysisk hos Bufdir. I 2021 deltok 21 på forskerforumet, mens 16 deltok i 2022.

Rapportering på tiltaket: I etterkant av begge forumene ble deltagerne bedt om å evaluere forumet. Forumet ble i både 2021 og 2022 positivt evaluert, og deltagerne ønsker at dette tiltaket skal gjennomføres årlig. Tilbakemeldinger som ble gitt har blitt brukt av Bufdir for å forbedre forumet, og gjøre det til en mer aktuell arena for forskere.

Tiltak 6: Utvikle kunnskap om skeives levekår og livssituasjon gjennom jevnlig levekårsundersøkelser, livskvalitetsundersøkelser og holdningsundersøkelser, inkludert kunnskap om skeive med minoritetsbakgrunn, som nasjonale minoriteter, personer med samisk bakgrunn og personer med innvandrerbakgrunn

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Formål: å sikre jevnlig kunnskapsinnhenting for å kunne følge utviklingen over tid. Å bidra med økt kunnskap om situasjonen til ulike grupper i befolkningen, som for eksempel skeive med innvandrerbakgrunn og skeive i forskjellige faser av livet. Dette inkluderer også barn, unge og eldre som bryter med normer for kjønn og seksualitet. Å bidra til kunnskap og data for å belyse situasjonen til personer som tilhører flere minoritetsgrupper.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført som tiltak i ny handlingsplan. Tiltaket er i den nye handlingsplanen omformulert som et delmål: «Sikre systematisk og langsiktig kunnskapsutvikling om kjønns- og seksualitetsmangfold i et livsløpsperspektiv».

Om gjennomføringen av tiltaket:

KUDs rapportering

I 2021 lanserte Bufdir levekårsundersøkelsen «Seksuell orientering, kjønnsmangfold og levekår». Dette er den første norske levekårsundersøkelsen hvor transpersoner er inkludert i utvalget, og som dermed gir informasjon om hvordan transpersoner selv oppgir egen levekårs situasjon. Det er samtidig den fjerde nasjonale levekårsundersøkelsen blant lesbiske, homofile og bifile.

I 2021 inngikk Bufdir kontrakter med Nordlandsforskning om to forskningsprosjekter. Det ene prosjektet har undersøkt brukere, foresatte og helsepersonell sine erfaringer med helsetilbudet til personer med kjønnsinkongruens. Bufdir samarbeidet tett med Helsedirektoratet om oppdraget. Det andre FoU-prosjektet kartlegger utbredelse og konsekvenser av konverteringsterapi i Norge. Begge prosjektene ble ferdigstilt og offentliggjort i 2023.

I 2022 inngikk Bufdir kontrakt med SINTEF AS om et forskningsprosjekt som skal innhente kunnskap om blant annet skeives erfaringer med minoritetsstress. Prosjektet ferdigstilles i 2024.

I 2022 lanserte Bufdir en undersøkelse om befolkningen sine holdninger til skeive. Undersøkelsen er gjennomført tre ganger tidligere, i 2008, 2013 og 2017. Holdningsundersøkelsene er viktige for å følge med på utviklingen i befolkningens holdninger over tid. I tillegg er de viktige for å se hvilke tiltak myndighetene bør prioritere framover.

Innsatsområde 1: Økt kunnskap og forskning om skeive i Norge

All kunnskap som er innhentet av Bufdir ligger eller skal legges ut på Bufdirs nettbibliotek. Funn fra rapportene som Bufdir er oppdragsgiver for, legges til på statistikksidene lhbtqfall.no.

HODs rapportering

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomførte i mars 2021 [en undersøkelse om livskvalitet i den norske befolkningen](#). Undersøkelsene gjennomført i 2020 og 2021 kartla seksuell orientering, og fant at skeive (personer som oppgir annen legning enn heterofil) har signifikant lavere gjennomsnittlig tilfredshet med livet enn den øvrige befolkningen.

I 2021 utredet SSB beste mulig praksis ved inkludering av spørsmål om seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika i kvantitative undersøkelser. Prosjektet ble gjennomført på oppdrag av Bufdir, og har resultert i en [veileder](#) som kan benyttes av forskere i andre større befolkningsundersøkelser.

I tillegg er det gitt innspill til Forskningsrådets [porteføljeplan](#) på helseområdet, "prioriteringer" at det bør satses på seksuell helse og seksualitets- og kjønns mangfold, med oppfordring om at lhbt+ helse defineres som et prioritert tematisk område i planen.

Behovet for videre kunnskap er spilt inn som del av utfordringsbildet til flere stortingsmeldinger og kommende planer.

AIDs rapportering

IMDi lyste ut og tildelte oppdrag til Østlandsforskning om å utarbeide forskningsbasert og oppdatert kunnskap som kan bidra til trygg integrering av LHBT+-personer i Norge. Oppdraget resulterte i FOU-rapporten [På leting etter trygghet](#), som ble publisert i januar 2023.

Effekt av tiltaket:

KUDs rapportering: Brukerstatistikk for statistikksidene på bufdir.no viser at antall besøk på artikkelen om holdninger til lhbt+-personer økte med 50 % i perioden 1. januar – 31. august 2022 sammenliknet med samme periode i 2021. Artikkelen om holdninger inneholder i stor grad statistikk og funn fra holdningsundersøkelsen (nevnt over). Økningen i besøk på artikkelen kan tenkes å ha sammenheng med lansering av holdningsundersøkelsen i juni 2022 samt medieoppmerksomhet på temaet.

HODs rapportering: Ny og oppdatert kunnskap om levekår og hvilke tilleggsbelastninger skeive opplever er viktig for fremtidig prioritering og innretting av tiltak innen alle offentlige sektorer, inkludert helse. SSBs veileder gir et godt grunnlag for videre utvikling av befolkningsundersøkelser.

AIDs rapportering: Rapporten «På leting etter trygghet» ga nyttig kunnskap som IMDi har med i det videre arbeidet rettet mot målgruppen.

Tiltak 7: Oppdatere og videreutvikle lhbtqi-indikatorene

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å sikre at et oppdatert kunnskapsgrunnlag løpende blir gjort tilgjengelig for offentlige myndigheter i alle sektorer og for befolkningen generelt.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 22.

Om gjennomføringen av tiltaket: Bufdir sammenstiller kontinuerlig statistikk og forskning om levekår og livssituasjonen til lhbt+-personer i Norge på Bufdirs statistiksider. Statistikk og forskning presenteres i interaktive grafer, i tillegg til oppsummeringer og forklaringer i tekst. Når ny statistikk og forskning foreligger, oppdateres statistikksidene med nye indikatorer.

Rapportering på tiltaket: Bufdir innhenter brukerstatistikk for statistikksidene. Brukerstatistikken viser at antall besøk på hovedsiden til lhbt+ økte med 22 % i perioden 1. januar til 14. november 2022, sammenliknet med samme periode i 2021. Antall unike sidevisninger var 22 239 i den nevnte perioden i 2022. Dette gjorde lhbt+-siden til den tredje mest besøkte siden på hele statistikkområdet til Bufdir.

Tiltak 8: Inkludere spørsmål om seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika i nasjonale undersøkelser

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Formål: å sikre at spørsmål om seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika inkluderes når det kan være relevant i dataanalysen i nasjonale undersøkelser myndighetene bestiller.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket:

KUDs rapportering

Bufdir har jobbet med dette oppdraget både som pådriver mot andre aktører/offentlige myndigheter og rettet mot sin egen kunnskapsinnhenting.

Innsatsområde 1: Økt kunnskap og forskning om skeive i Norge

I Bufdirs egen kunnskapsinnhenting, har direktoratet blant annet lagt inn kjønnsategorien «Annet kjønnsidentitet» på brukerskjemaene som danner grunnlaget for de årlige statistikkene om krisesentrene og sentrene mot incest og seksuelle overgrep/Nok.sentrene.

Bufdirs pådriverarbeid har i hovedsak vært rettet mot SSB, som produsent av offisiell statistikk i Norge. Fra og med 2020 har deres årlige livskvalitetsundersøkelse inkludert spørsmål om befolkningens seksuelle orientering og kjønnsidentitet. Resultater om befolkningens livskvalitet og levekår kan derfor brytes ned på seksuell orientering. Med tanke på kartlegging av kjønnsidentitet, ble første spørsmålsformulering (som ble benyttet i undersøkelsene fra 2020 og 2021) vurdert som mislykket i å identifisere transpersoner. Bufdir har gitt innspill på ny spørsmålsformulering om kjønnsidentitet, som kartlegger hvorvidt respondentenes kjønnsidentifikasjon stemmer med den som er registrert i Folkeregisteret. Selv om dette ikke vil gi et fullstendig bilde av kjønns mangfold i den norske befolkningen, gir det en indikasjon på størrelse av befolkningsgruppen som har en kjønnsidentitet som er ulikt deres juridiske kjønn. Samtidig vil resultatene fra 2022-undersøkelsen, dersom vellykket, kunne brukes til å innhente ny kunnskap om denne gruppens levekår og livskvalitet.

Bufdir har også benyttet Forum for likestillingsdata som en arena for pådriverarbeidet om inkludering av spørsmål om seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika (SKKK) i nasjonale undersøkelser. Elevundersøkelsen som driftes av Utdanningsdirektoratet, har i 2022 pilotert å legge til «annen kjønnsidentitet» som kjønnsidentitet i denne store nasjonale undersøkelsen. Hvorvidt gode data om elever med annen kjønnsidentitet kan genereres fra denne undersøkelsen gjenstår å se og må vurderes av Utdanningsdirektoratet og ansvarlige for undersøkelsen. Bufdir anser det som positivt at Elevundersøkelsen har inkludert et bredere kjønnsidentitetsperspektiv.

Effekt av tiltaket:

HODs rapportering: Inkludering i undersøkelser som SSBs livskvalitetsundersøkelse (omtalt over) og Ungdata i Oslo har gitt kunnskap både om hvordan spørsmål om kjønn og seksualitet påvirker svarprosent/ inklusjon, og om funn i befolkningen. Kunnskap om store levekårsforskjeller danner grunnlag for videre inkludering i nye undersøkelser.

Tiltak 9: Evaluere myndighetens innsats for å fremme kjønns- og seksualitetsmangfold

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

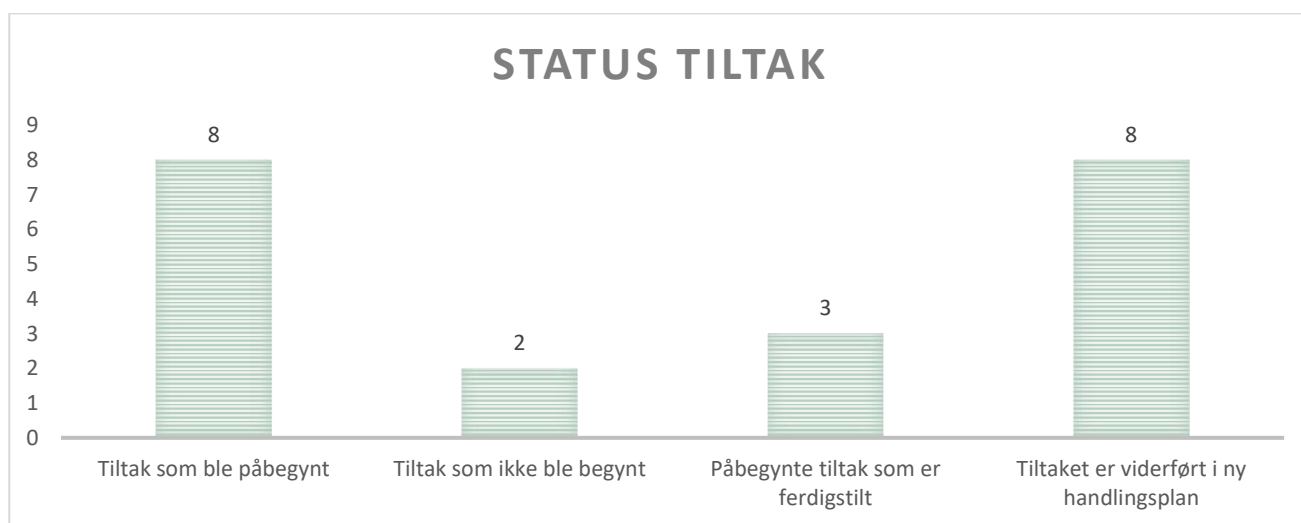
Formål: å vurdere innsatsen over tid for at innsatsen og tiltakene kan innrettes slik at de treffer bedre

Status: Tiltaket er ikke påbegynt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Innsatsområde 2: Åpenhet om kjønnsmangfold og likeverdige offentlige tjenester

Det er 13 tiltak underlagt innsatsområdet «åpenhet om kjønnsmangfold og likeverdige offentlige tjenester». Figur 6 gir en oversikt over status for disse tiltakene.

Tiltak 10: Implementere en nasjonal faglig retningslinje for helsetjenestetilbud til personer med kjønnsinkongruens

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Helse- og omsorgsdepartementet.

Formål: å forbedre helsetjenestetilbudet til personer med kjønnsinkongruens.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 38, 39, 40 m.fl.

Om gjennomføringen av tiltaket: Retningslinjen er presentert på flere konferanser og møter med fag- og interesseorganisasjoner og sivilsamfunn. Deler av retningslinjen (anbefaling om regionale sentere) er drøftet med de Regionale helseforetakene (RHF'ene). RHF'ene er i gang med etablering av regionale sentre, på oppdrag fra departementet.

Tiltak 11: Yte tilskudd for å øke kunnskap om og kompetanse om kjønns- og seksualitetsmangfold i offentlige tjenester med publikumskontakt

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Helse- og omsorgsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Kunnskapsdepartementet.

Formål: å øke kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold, herunder kroppslig kjønnsmangfold og kjønnsinkongruens i offentlige tjenester for å sikre et likeverdig tjenestetilbud.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er delvis videreført i ny handlingsplan som tiltak 1 og 2.

Om gjennomføringen av tiltaket:

HODs rapportering

Flere av tiltakene som får tilskudd over tilskuddsordningene omtalt i tiltak 1 går til tiltak som kan øke kompetanse hos helse- og omsorgspersonell i kommunene. I både 2021 og 2022 prioriterte Helsedirektoratet å støtte nasjonale tiltak som kunne bidra til å sikre at relevant personell får tilstrekkelig kunnskap om seksuell helse via grunn-, etter- og videreutdanninger, samt tiltak som kan bidra til å sikre at seksuell helse integreres i det helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeidet i alle nivåer av helse- og omsorgstjenesten og andre relevante samfunnssektorer.

Tilskuddsordningene er videreført og vil sammen med ny tilskuddsordning for å styrke psykisk helse og livskvalitet i lhbt+ befolkningen kunne bidra til å finansiere videre kompetanseutvikling.

KDs rapportering

Det har vært gitt tilskudd til FRI, Rosa kompetanse skole, Rosa kompetanse barnehage, Skeiv ungdom og Blikk i 2022/2023.

Rapportering på tiltaket: Se rapportering på tiltak 1.

Effekt av tiltaket: Se rapportering på tiltak 1.

Tiltak 12: Innlemme kjønnskarakteristika som diskrimineringsgrunnlag i lovgivningen

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: sikre et diskrimineringsvern for personer med variasjon i kroppslig kjønnsutvikling.

Status: Tiltaket er ikke påbegynt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 16.

Tiltak 13: Oversette handlingsplanen og andre relaterte dokumenter til et samisk språk

Ansvarlig: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å tilgjengeliggjøre informasjon om kjønns- og seksualitetsmangfold i samiske samfunn.

Status: Tiltaket ble ikke påbegynt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan, men den nye handlingsplanen ble lansert på nordsamisk i mai 2023, både digitalt og i trykt form.

Tiltak 14: Dialog med Sametinget og samiske institusjoner om kjønns- og seksualitetsmangfold

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet.

Formål: å identifisere behov som skeive med samisk bakgrunn har i møte med offentlig tjenester.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 30.

Om gjennomføringen av tiltaket: Under arbeidet med den nye handlingsplanen for kjønns- og seksualitetsmangfold arrangerte KUD innspillmøter og innhentet skriftlige innspill. KUD fikk innspill til handlingsplanen fra blant andre Sametinget, Garmeres og Noereh.

I desember 2022 hadde KUD og Sametinget et kontaktmøte om den nye handlingsplanen.

Effekt av tiltaket: Innspillene resulterte i tiltak 31 i den nye lhbt+-handlingsplanen.

Tiltak 15: Utvikle veiledere, videoer og ordlister om kjønns- og seksualitetsmangfold på ulike språk

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Formål: å bidra til større åpenhet om kjønns og seksualitetsmangfold gjennom å tilgjengeliggjøre informasjon om temaet på flere språk.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er delvis videreført i ny handlingsplan som tiltak 35.

Om gjennomføringen av tiltaket: IMDi har tidligere utviklet [veiledere](#) om tolking av positive ord om LHBT+ på arabisk og somalisk.

AIDs rapportering

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har aktivitet som svarer ut tiltaket.

Tiltak 16: Heve kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold for ansatte som jobber med nyankomne flyktninger og innvandrere

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Formål: å øke kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold, herunder kroppslig kjønnsmangfold og kjønnsinkongruens i offentlige tjenester for å sikre et likeverdig tjenestetilbud.

Status: Tiltaket er ferdigstilt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 33.

Om gjennomføringen av tiltaket: Ledere og lærere trenger kompetanse i arbeidet med å fremme et godt psykososialt læringsmiljø, der alle føler seg inkludert og der det er toleranse for mangfold. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse gir årlige tilskudd til etterutdanning av lærere og ledere i voksenopplæringen via statsforvalteren. I tilskuddsbrevet er tiltak for å jobbe mot negativ sosial kontroll nevnt som ett av flere knyttet til arbeidet for et godt psykososialt læringsmiljø.

Ansatte i offentlige tjenester er ikke en målgruppe for IMDis tilskuddsordninger. Tiltaket ivaretas allikevel delvis i veileder for kursholdere i Livsmestring i et nytt land i introduksjonsprogrammet, der mangfoldskompetanse inngår. I veilederen ligger forberedelsesmaterieill tilgjengelig om LHBT+-temaet for kursholdere, se IMDis [fagressurs for introduksjonsprogrammet](#).

Effekt av tiltaket: Økt kompetanse blant lærere i regionene som gjennomførte kompetansehevende tiltak og som fortsatt er ansatt på feltet.

Tiltak 17: Utvikle støtteressurser om kjønns- og seksualitetsmangfold til utdanningsinstitusjoner

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kunnskapsdepartementet.

Formål: kompetanseheving av lærere, ledere og studenter ved lærerutdanningsinstitusjoner.

Status: Tiltaket er ferdigstilt, men ytterligere materiale vil bli produsert og lagt inn i ressursen i tråd med nye relevante tiltak.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 7 og 43.

Om gjennomføringen av tiltaket: Det har blitt produsert et ressursmateriale på Udirs nettsider som er tilgjengelig for lærere og lærerstudenter. Lhbt+-omtale er tatt opp i et eget kap. i ressursen.

Tiltak 18: Ivareta kjønns- og seksualitetsmangfold som tema i den modulbaserte opplæringen for fosterhjem og i rekrutteringskampanjer for fosterforeldre

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Barne- og familiedepartementet.

Formål: å gi fosterforeldre kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold og synliggjøre kjønns- og seksualitetsmangfold ved rekrutteringen av fosterforeldre.

Status: Tiltaket er ferdigstilt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Bufdir, i samarbeid med Rosa Kompetanse, utviklet en modul i opplæringsprogrammet SOLID som heter «kjønn- og seksualitetsmangfold». SOLID er en grunnopplæring for de som ønsker å bli fosterforeldre. Opplæringen gir kunnskap og forståelse om hva et oppdrag som fosterhjem innebærer, slik at en skal ha best mulig grunnlag før du velger å bli fosterforelder. SOLIDs modul om kjønns- og seksualitetsmangfold skal gi fosterforeldre hjelp til å være en god støtte for barn som bryter med normene for kjønn og seksualitet.

Lenke til SOLIDs landingside: <https://www.bufdir.no/fosterhjem/opplaring/>

Tiltak 19: Gi støtte til barnevernsansatte i hvordan man kan snakke med barn og familier om kjønns- og seksualitetsmangfold

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Barne- og familiedepartementet.

Formål: å bidra til at barnevernet tar opp kjønns- og seksualitetsmangfold.

Innsatsområde 2: Åpenhet om kjønnsmangfold og likeverdige offentlige tjenester

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er ikke ferdigstilt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført som et eget tiltak i ny handlingsplan, men omfattes av tiltak 1 i den nye handlingsplanen. Regjeringen foreslår i Prop. 1 S (2023-2024) å videreføre bevilgningen til Rosa kompetanse barnevern.

Om gjennomføringen av tiltaket: Foreningen FRI mottar støtte fra Bufdir for gjennomføring av Rosa kompetanse, der barnevern er ett av flere fagområder. Bufdir har finansiert tiltaket Rosa kompetanse barnevern siden 2015. Tiltaket er tilskudsfinansiert og Rosa kompetanse søker årlig driftsmidler til tiltaket.

Gjennom tiltaket Rosa kompetanse barnevern tilbyr FRI kompetanseheving og faglig bistand, som oftest i form av kurs, til barnevernsansatte og andre aktører på barnevernsfeltet. Den overordnede målsettingen er å bidra til et mer inkluderende barnevern, der alle barn, unge og ansatte blir ivaretatt, sett og anerkjent uavhengig av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Gjennom tiltaket har det også blitt utviklet en nettressurs, <https://lhbtibarnevern.no/> med fagressurser, refleksjonsoppgaver og eksterne ressurser om tematikken, som ligger åpen for alle

Rapportering på tiltaket: Det har ikke blitt utarbeidet offentlige rapporter tilknyttet tiltaket i perioden juni 2021 – februar 2023.

Tiltaket ble evaluert av NTNU Samfunnsforskning og SINTEF på oppdrag fra Bufdir i 2018-2019: [Rosa kompetanse barnevern – Evaluering av kompetansehevende tiltak](#). Resultatene fra evalueringen fant at tiltaket gir ansatte i barnevernet utvidet forståelse for lhbt+-tematikk og bidrar til at mange kjenner seg styrket i møtet med lhbt+-barn, -ungdom og -familier.

Rosa kompetanse barnevern fremheves også som et viktig og nyttig tiltak i rapporten [Skeive barn og unge i barnevernet: En studie av barnevernets praksis og tilnærminger fra 2020](#). Funnene i rapporten understreker for øvrig at det er et klart behov for å styrke kompetansen om kjønns- og seksualitetsmangfold i barnevernet.

Tiltak 20: Innføre inkluderende ordbruk om kjønns- og seksualitetsmangfold i retningslinjer og normerende produkter for helse- og omsorgstjenesten og tannhelsetjenesten

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Helse- og omsorgsdepartementet.

Formål: å bidra til inkluderende ordbruk som inkluderer personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet for helse- og omsorgstjenesten og tannhelsetjeneste.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Innsatsområde 2: Åpenhet om kjønnsmangfold og likeverdige offentlige tjenester

Framdrift: Tiltaket er ikke ferdigstilt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 3.

Om gjennomføringen av tiltaket:

Innspill / ivaretagelse av omtale av kjønn og seksualitet i relevante retningslinjer. For eksempel er Nasjonale faglige råd om [Rekvirering av hormonell prevensjon til personer under 16 år - Helsedirektoratet](#) gjort kjønnsnøytral, og det er spesifisert at det er risiko for å bli gravid, ikke kjønn, som er avgjørende i vurdering av prevensjonsbehov.

Tiltaket er videreført i ny handlingsplan og det er laget plan for videre oppfølging av normerende produkter som Helsedirektoratet har ansvar for, inkl. informasjon til befolkningen.

Tiltak 21: Tydeliggjøre arbeidsgivers aktivitetsplikt i helse- og omsorgstjenesten og tannhelsetjenesten

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Helse- og omsorgsdepartementet

Formål: å bidra til økt kompetanse blant arbeidstakere, og til at tjenester som ytes er tilpasset hele befolkningen.

Status: Tiltaket er (delvis) påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er ikke ferdigstilt.

Ny handlingsplan:

Om gjennomføringen av tiltaket: Det er gjennomført to interne seminar i Helsedirektoratet, med bistand fra sivilsamfunn for økt oppmerksomhet om normkritikk og Bufdir om aktivitets- og redegjøringsplikten.

Tiltak 22: Kompetanseheving om kjønns- og seksualitetsmangfold i utdanningene

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kunnskapsdepartementet og Helse og omsorgsdepartementet.

Formål: å bidra til at studentene oppnår læringsutbytte om kjønns- og seksualitetsmangfold i lærer- og helse- og sosialfagutdanninger.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 8 og 43.

Om gjennomføringen av tiltaket:

HODs rapportering

Det har blitt gitt innspill til læringsmål i høringer av rethos-forskrifter som har vært på høring i perioden har vært prioritert. Det er gitt innspill til læringsmål til ny masterutdanning i jordmorfag [helsedirektoratet.pdf \(regjeringen.no\)](#), og læringsmål til retningslinje for psykomotorisk fysioterapi [helsedirektoratet.pdf.pdf \(regjeringen.no\)](#). Innspillene er blant annet knyttet til en ytterligere tydeliggjøring av seksuell helse og kjønns- og seksualitetsmangfold.

KDs rapportering

Lærerutdanningene

Kunnskapsdepartementet styrer lærerutdanningene overordnet gjennom rammeplaner som bygger på opplæringsloven og læreplanene. Rammeplanene går ikke inn på det tematiske innholdet i utdanningene, men sier blant annet at alle kandidater skal ha kunnskap om barn og unges utvikling, danning og læring i ulike sosiale, språklige og kulturelle kontekster. Dette er perspektiver som tas opp i flere av fagene i lærerutdanningene, som for eksempel naturfag, samfunnsfag, kroppsøving og mat og helse. Universitets- og høyskolerådets nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene beskriver hva studentene skal lære i fagene.

Det pågående arbeidet med å forenkle rammeplanene for lærerutdanningene dreier seg om å gi mer frihet og fleksibilitet til institusjonene i deres arbeid med å utdanne lærere. Arbeidet legger til grunn at formålsparagrafen og det samlede læringsutbyttet for utdanningene skal ligge fast. Kunnskapsdepartementet forventer at alle lærerutdanningsinstitusjonene jobber godt med å ivareta kunnskap om positiv seksualitet uten at departementet gir nye, detaljerte føringer i rammeplanene (se også tiltak 17 hvor det omtalte materialet også er beregnet på lærerutdanningsinstitusjoner).

Helse- og sosialfagutdanningene

Helse- og sosialfagutdanningene er ivaretatt gjennom rammeplan og nasjonale retningslinjer og institusjonene følger opp dette gjennom utvikling av studieplaner og i undervisning.

Rapportering på tiltaket:

Rapportering fra HOD

NTNU har gjennomført en egeninitiert kartlegging av status for og kompetansebehov om helhetlig seksualitetsundervisning på lærerutdanningene ved NTNU (finansiert av tilskuddsmidler over seksuell helse). Funnene er oppsummert i egen rapport: [NTNU Open: Mulighetsrom for helhetlig seksualitetsundervisning i lærerutdanningene. En evaluering av kompetansebehov og mulige tiltak](#). Kartleggingen viser at seksualitetsundervisning for lærerstudenter er svakere forankret enn undervisning om seksualitet i læreplanverket for grunnskole, og at det særlig er utfordringer knyttet til undervisning om seksualitetsundervisning på tvers av fag.

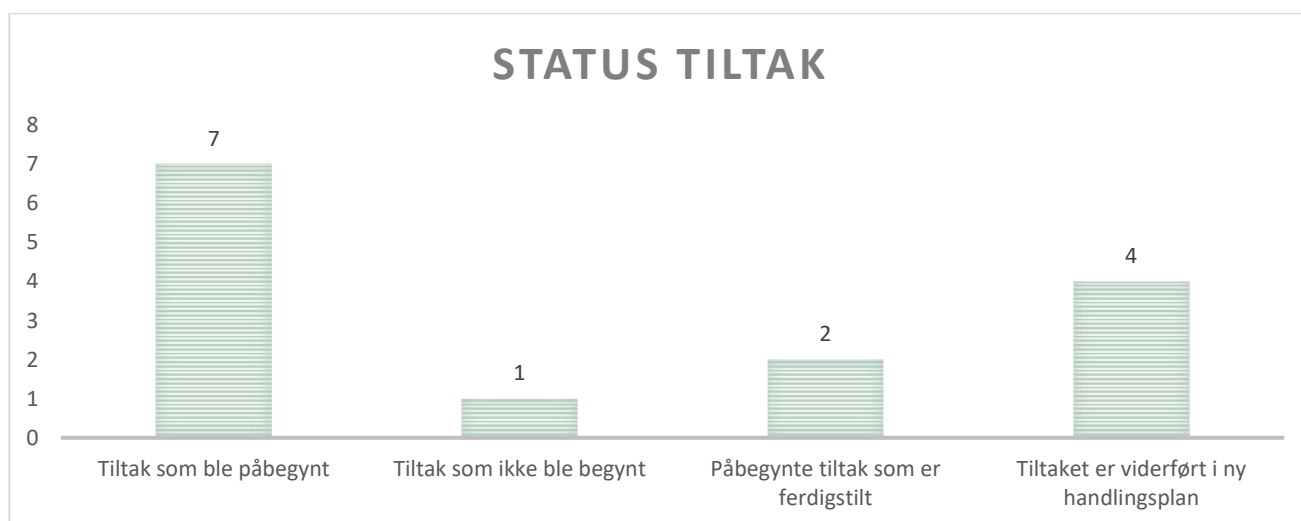
Innsatsområde 2: Åpenhet om kjønnsmangfold og likeverdige offentlige tjenester

OsloMet har egenfinansiert en kartlegging av hvordan seksuell helse og rettigheter er omtalt i studie- og emneplaner på tvers av en rekke ulike utdanninger, inkl. helse- og sosialfaglige utdanninger og politi: [Rapport Kartlegging av SRHR i utdanninger](#). Analysene viser at mange SRHR-indikatorer ikke er inkludert i utdanningsdokumentene, og at det derfor ikke kan sikres i hvilken utstrekking SRHR er inkludert i utdanningene fra ulike perspektiver. Funnene peker mot et behov for sterkere forankring av helhetlig ivaretagelse SRHR-indikatorer på alle nivåer i utdanningsdokumenter. I tillegg anbefales videre undersøkelser om hvordan og på hvilken måte lærere og programansvarlige i de aktuelle utdanningene ivaretar SRHR i sine utdanninger

De to undersøkelsene supplerer hverandre og peker på et behov for at undervisning og kjønn og seksualitet tydeligere integreres som innhold i ulike profesjonsutdanninger, inkludert lærerutdanninger.

Innsatsområde 3: Likestilt arbeidsliv, trygge nærmiljø og offentlige rom

Det er 10 tiltak underlagt innsatsområdet «likestilt arbeidsliv, trygge nærmiljø og offentlige rom». Figur 7 gir en oversikt over status for disse tiltakene.

Tiltak 23: Ny arbeidsgiverstrategi, endringer i hovedtariffavtalene og e-læringskurs om mangfoldsrekruttering i statlig virksomhet

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kommunal- og distriktsdepartementet.

Formål: å videreføre satsingen på mangfoldsrekruttering. Endringene i hovedtariffavtalene forhindrer dokumenterte lønnsforskjeller som ikke kan forklares med annet enn diskrimineringsgrunnlagene i likestillings- og diskrimineringslovens § 6. E-læringskurset omhandler alle diskrimineringsgrunnlagene og er rettet mot ledere med personalansvar, og det skal gi ledere grunnleggende kunnskap om rekrutteringsprosessen og konkrete verktøy til hvordan man kan rekruttere mangfoldig.

Status: Tiltaket er ferdigstilt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Endringene i hovedtariffavtalene (2020-2022) punkt 2.5.3 nr. 3 forhindrer dokumenterte lønnsforskjeller som ikke kan forklares med annet enn diskrimineringsgrunnlagene i likestillings- og diskrimineringslovens § 6. E-læringskurset omhandler alle diskrimineringsgrunnlagene og er rettet mot ledere med personalansvar, og det skal gi ledere grunnleggende kunnskap om rekrutteringsprosessen og konkrete verktøy til hvordan man kan

Innsatsområde 3: Likestilt arbeidsliv, trygge nærmiljø og offentlige rom

rekruttere mangfoldig. Den nye arbeidsgiverstrategien for 2020–2023 for det statlige tariffområdet viderefører satsingen på mangfoldsrekruttering.

Tiltak 24: Kartlegge kunnskap om holdninger til kjønns- og seksualitetsmangfold i arbeidslivet

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å bistå ansvarlige aktører til å arbeide aktivt for likestilling som bidrar til et mer likestilt samfunn og arbeidsliv.

Status: Tiltaket er ferdigstilt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i revidert form som tiltak 37 i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Våren 2022 gjennomførte Opinion på oppdrag fra Bufdir en ny undersøkelse om befolkningens holdninger til lhbt+-personer. Denne dekket befolkningens holdninger til transpersoner i arbeidslivet gjennom følgende spørsmål: «Det ville vært vanskelig å arbeide sammen med en transperson» (helt enig, litt enig, verken enig eller uenig, litt uenig).

Rapportering på tiltaket: Funn fra holdningsundersøkelsen er publisert på Bufdirs statistikkisider.

Tiltak 25: Utarbeide strategier for å øke kunnskapen om kjønns- og seksualitetsmangfold i forsvarssektoren

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Forsvarsdepartementet.

Formål: å få økt kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold i forsvarssektoren.

Status: Tiltaket er ikke påbegynt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 24.

Tiltak 26: Styrke TryggEst slik at programmet kan etableres i flere kommuner

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å bidra til at flere kommuner kan ta i bruk TryggEst-programmet for å avdekke og følge opp personer som er særlig utsatt for vold.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Innsatsområde 3: Likestilt arbeidsliv, trygge nærmiljø og offentlige rom

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: TryggEst bidrar til å forhindre, avdekke og håndtere vold og overgrep mot voksne mennesker som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv.

I perioden juni 2021 – februar 2023 ble tilskuddsordningen til TryggEst styrket. Avsetningen for ordningen i 2023 er kr 7 500 000. Tilskuddsordningen var på 4 mill. i 2021 og 4,3 mill. i 2022. Innen 31.3.23 søkte 21 nye kommuner om tilskudd.

I kommunene som har hatt TryggEst en periode, ser vi at betydningen av TryggEst for livskvalitet og sikkerhet for sårbare voksne er økende og viktig.

I løpet av 2022 har 37 kommuner startet opp med TryggEst, eller har vedtatt oppstart. Totalt dekker disse kommunene 32 prosent av befolkningen.

Rapportering på tiltaket: Tidligere følgeforskning for ordningen har blitt gjennomført. For den aktuelle perioden har Bufdir rapportert på TryggEst i direktoratets årsrapport.

Effekt av tiltaket: I kommunene som har hatt TryggEst en periode, ser Bufdir at betydningen av TryggEst for livskvalitet og sikkerhet for sårbare voksne er økende og viktig.

Tiltak 27: Kartlegging av befolkningens utsatthet og frykt for hatkriminalitet

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Justis- og beredskapsdepartementet.

Formål: å avdekke et realistisk bilde av den faktiske kriminaliteten i samfunnet.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende som en årlig undersøkelse.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Justisdepartementet finansierer årlig *Nasjonal trygghetsundersøkelse*. Undersøkelsen spør et representativt utvalg av befolkningen om utsatthet for ulike typer kriminalitet. Hatkriminalitet behandles som eget tema.

En ny undersøkelse gjennomføres i 2023 med lansering av ny rapport før årsskiftet. Denne rapporten vil inneholde et fordypningskapittel med tittelen Skeiv og trygg.

Rapportering på tiltaket: I den aktuelle perioden ble følgende rapport lansert: «[Nasjonal trygghetsundersøkelse 2020](#)».

Tiltak 28: Ivareta informasjonsformidling om seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika til barn og unge i Norge gjennom nettressursen ung.no

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Barne- og familiedepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Formål: å bidra til å normalisere kjønns- og seksualitetsmangfold gjennom kvalitetssikret informasjon på ung.no.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 9.

Om gjennomføringen av tiltaket:

BFDs rapportering

Gjennom spørsmål- og svartjenesten på ung.no, får ungdom svar fra fagpersoner og ungdommer på sine spørsmål om seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika.

Ung.no har i den aktuelle perioden jobbet med å være mer inkluderende i språk og bildebruk. Dette som en del av arbeidet for å være en inkluderende og relevant tjeneste for alle. Eksempelvis bruker Ung.no mer 'hen' som pronomen i deres tekster. Ung.no (nettside og sosiale medier) sørger også for å ta i bruk bilder på våre nettside og SOME som gjenspeiler samfunnets kjønns- og seksualitetsmangfold.

[Temasiden om kjønnsidentitet](#) på ung.no er oppdatert og gjennomgått i sin helhet i 2021. Det er gjennomgått med Hdir, likestillingsavdelingen i Bufdir og sivilsamfunn. Ut av dette arbeidet kom det to nye artikler, og eksisterende artikler ble revidert.

De to nye artiklene:

- [Alle har en kjønnsidentitet](#)
- [Behandling ved kjønnsinkongruens](#)

[Temasiden Skeiv](#) ble gjennomgått i 2022 i samarbeid med innspill fra blant annet skeiv ungdom. I den aktuelle perioden har ung.no også publisert flere innlegg om SKK på Ung.no sine sosiale medier. Eksempelvis publiserte ung.no flere innlegg på Instagram, Facebook og Snapchat i forbindelse med Pride.

HODs rapportering

Tiltaket inngår som del av løpende drift og fagutvikling av nettressursen ung.no. Tjenesten eies og driftes av Bufdir, men delfinansieres av midler fra helsedirektoratet. Hdir bidrar også inn faglig i artikler, i prosesser rundt chat-tjenester og tilgjengeliggjøring av selvhjelpsapper m.m.

Innsatsområde 3: Likestilt arbeidsliv, trygge nærmiljø og offentlige rom

Følelser, identitet og forelskelse er løftet frem på toppen av siden som eget temaområde, med undertemaer som blant annet Kjønnsideidentitet og skeiv. Temaknapper for undertema viser videre til et knippe artikler som er direkte relevant og flere aktuelle tangerende tema. I tillegg vises en Spørsmål og svar oversikt som viser spørsmål andre har stilt og fått svar på tidligere. Se for øvrig: [Kjønnsideidentitet — Ung.no](#)

Rapportering på tiltaket: Det er ikke egne rapporter knyttet til tiltaket. Utvikling og statistikk for ung.no fremgår av egne årsrapporter. Se [Årsrapport for 2022](#) og [Årsrapport for 2021](#).

Tiltak 29: Utvikle kunnskap om kjønns- og seksualitetsmangfold og skeives deltakelse i idretten

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å få mer kunnskap om utfordringer skeive møter når de deltar i idrett.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket skal etter planen ferdigstilles i løpet av 2024.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 41.

Om gjennomføringen av tiltaket: Bufdir har lyst ut FoU-prosjekt om skeives erfaringer med deltagelse i idrett. Etter planen skal FoU-prosjektet igangsettes av oppdragstaker ila. 4. kvartal 2023.

Tiltak 30: Ta hensyn til særlige utfordringer for lhbtqi-flyktninger ved bosetting

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Formål: Lhbtqi-flyktninger, herunder skeive overføringsflyktninger, skal kunne bosettes på steder hvor det er skeive nettverk dersom de ønsker det. Dette er et tiltak for å motvirke ensomhet og andre former for sårbarhet.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Tiltaket ivaretas gjennom IMDis løpende bosettingsarbeid.

Tiltak 31: Mangfoldskompetanse ved oppnevning av statens styrerepresentanter i kulturinstitusjoner

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å bidra til representasjon i kulturinstitusjoner som speiler befolknings sammensetningen.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Mangfold er alltid et tema ved oppnevning av styrer, jf. statens ti prinsipper for god eierutøvelse:

«7. Relevant kompetanse skal være hovedhensynet ved statens arbeid med styresammensetting. Gitt kompetanse skal staten vektlegge kapasitet og mangfold.»

Dette er også nedfelt i departementets egne dokumenter og er praksis ved oppnevning til statlig eide selskaper, men også ellers når andre typer styrer e.l. skal oppnevnes.

Tiltak 32: Styrke formidlingen av skeiv historie og kultur gjennom Skeivt kulturår 2022

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å styrke formidlingen av skeiv historie og kultur i samarbeid med blant annet Skeivt arkiv.

Status: Tiltaket er ferdigstilt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Kultur- og likestillingsdepartementet gav Kulturrådet i oppdrag å fordele til sammen ti millioner kroner av overskuddet fra Norsk Tipping AS til tiltak og arrangementer under markeringen av Skeivt kulturår 2022. Ordningen ble først opprettet som en engangsordning høsten 2021, men ble utvidet med en ny tilskuddsrunde våren 2022.

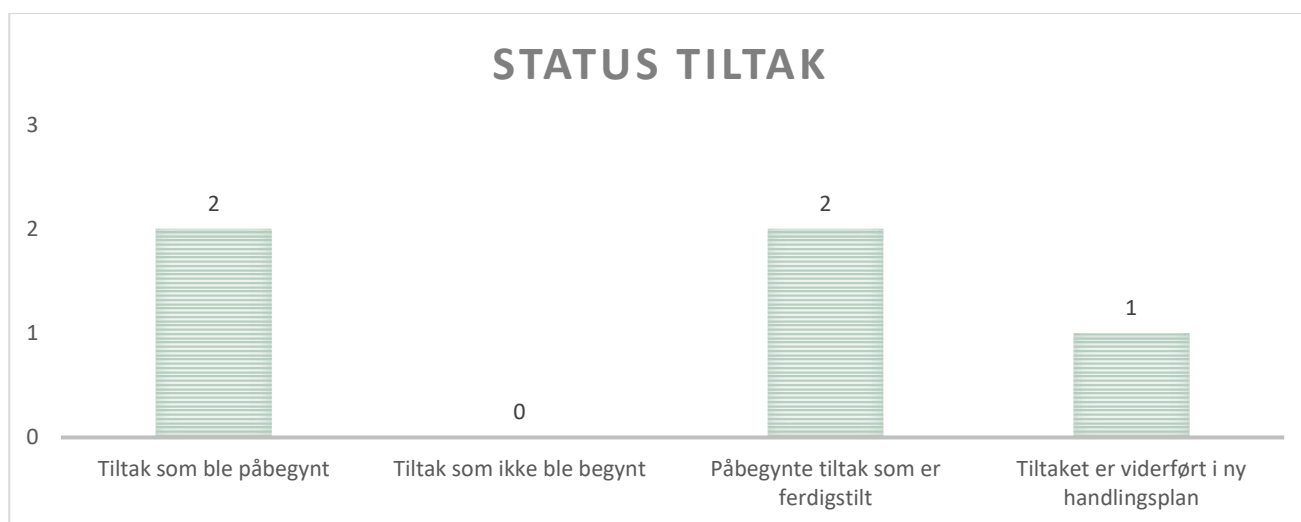
56 prosjekter mottok tilskudd til gjennomføring av prosjekter gjennom Skeivt kulturår i 2022.

Rapportering på tiltaket: Kulturdirektoratet har publisert [vedtaksliste](#) over aktørene som mottok tilskudd i forbindelse med Skeivt kulturår.

Innsatsområde 4: Konverteringsterapi

Det er to tiltak underlagt innsatsområdet «konverteringsterapi». Figur 8 gir en oversikt over status for disse tiltakene.

Tiltak 33: Utredning om konverteringsterapi

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Formål: å få et godt grunnlag for en eventuell beslutning om regulering av konverteringsterapi.

Status: Tiltaket er ferdigstilt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 12.

Om gjennomføringen av tiltaket: Det ble opprettet en interdepartemental arbeidsgruppe med mandat om å utrede aktuelle spørsmål knyttet til lovregulering av konverteringsterapi. Hvem som bør vernes og hvilke handlinger det er behov å regulere stod sentralt. Arbeidet med høringsnotat og proposisjon ble videreført av KUD.

Rapportering på tiltaket: Tiltaket inngikk i utarbeidelsen av et forslag til Stortinget om forbud mot konverteringsterapi: Prop. 132 L (2022-2023) om endringer i straffeloven. I proposisjonen foreslo regjeringen to nye straffebud mot å utføre og å markedsføre konverteringsterapi samt en bestemmelse om grov overtredelse av forbudet mot å utføre konverteringsterapi. Forbudet mot å utføre konverteringsterapi retter seg mot det å krenke en annen ved å anvende psykoterapeutisk, medisinsk, alternativmedisinsk eller religiøst baserte metoder eller lignende systematiske fremgangsmåter i den hensikt å påvirke en annens seksuelle orientering eller kjønnsidentitet.

Effekt av tiltaket: Proposisjonen som ble skrevet bygget delvis på utredningsarbeidet. Tiltaket bidro til realiseringen av forslaget til Stortinget om forbud av konverteringsterapi.

Tiltak 34: Utvikle kunnskap om konverteringsterapi i Norge

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å få et kunnskapsgrunnlag om den norske konteksten for utvikling av statlige tiltak.

Status: Tiltaket er ferdigstilt.

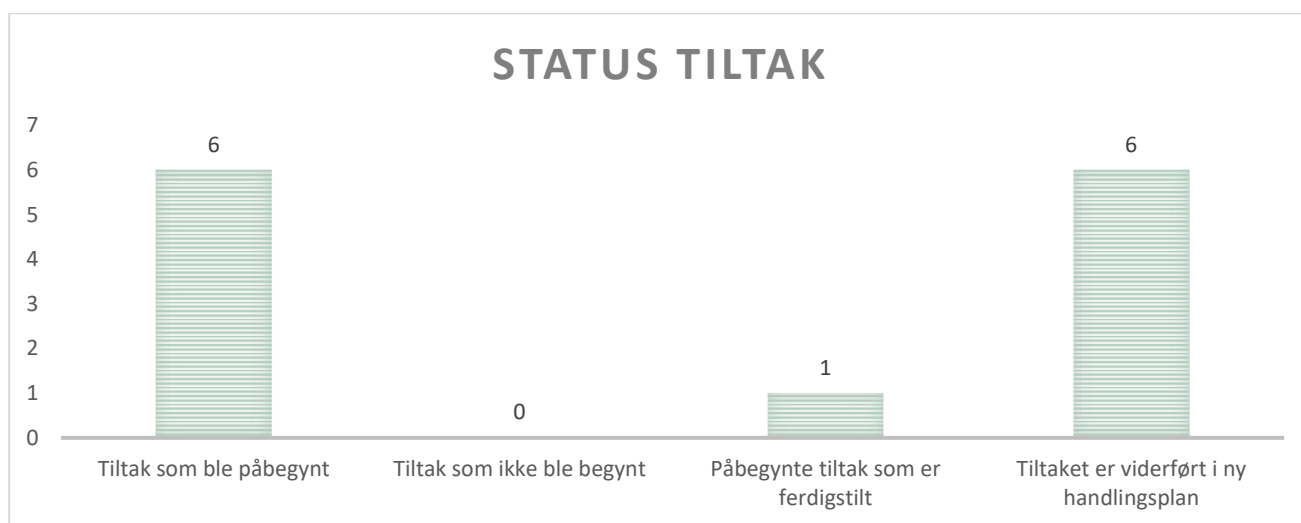
Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Høsten 2021 lyste Bufdir ut et FoU-opdrag med formål om å fremskaffe kunnskap om utbredelse, former for praksis og konsekvenser av konverteringsterapi i Norge, inkludert personer i Norge som har erfart konverteringsterapi i utlandet. Det var Nordlandsforskning som gjennomførte prosjektet.

Rapportering på tiltaket: Sluttrapporten ble lansert i oktober 2023. Denne rapporten ligger offentlig tilgjengelig i Bufdirs nettbiblioteket og har blitt delt med relevante aktører.

Innsatsområde 5: Videreføre internasjonalt lederskap

Det er seks tiltak underlagt innsatsområdet «økt kunnskap og forskning om skeive i Norge». Figur 9 gir en oversikt over status for disse tiltakene.

Tiltak 35: Fremme menneskerettigheter og likestilling for seksuelle minoriteter og kjønnsminoriteter internasjonalt

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Utenriksdepartementet, Forsvarsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å bidra til å fremme rettigheter og likestilling for lhbtqi+ personer i FN og FNs medlemsland og i Europarådet og i Europarådets medlemsland.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 45/46.

Om gjennomføringen av tiltaket: Norge har i perioden gitt anbefalinger til 19 land vedrørende ikke-diskriminering av lhbt+ personer i Universal Periodic Review i FNs menneskerettighetsråd.

Gjennom kjernestøtte til FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR) har Norge bidratt til OHCHRs arbeid for å fremme rettigheter for lhbt+ globalt og i ulike land.

Innsatsområde 5: Videreføre internasjonalt lederskap

Norge sluttet seg til vennegruppen av land for FNs uavhengige ekspert for seksuell orientering og kjønnsidentitet (IE SOGI) i Genève, som bl.a. arbeidet med fornyelsen av mandatet for den uavhengige eksperten i FNs menneskerettighetsråd i juli 2022.

Sammen med Kultur- og likestillingsdepartementet representerte Bufdir Norge i European Governmental LGBTI Focal Points Network (EFPN). Nettverket jobber med å styrke rettighetene til lhbt+-personer i Europarådets medlemsland. Bufdir er også medlem i Europarådets arbeidsgruppe for seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika. Arbeidsgruppen jobber særskilt opp mot Europarådets anbefalinger knyttet til å hindre diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering og kjønnsidentitet.

Bufdir representerer Norge i EUs undergruppe for likestilling for lhbtqi, hvor mandatet er å støtte opp om gjennomføring av og rapportering på EUs «LGBTIQ Equality Strategy 2020-2025»

Rapportering på tiltaket: HCHR's årsrapport [United Nations Human Rights Report 2022](#) (ohchr.org) (s.45-46) viser noe av OHCHR's arbeid i 2022, og Norges frivillige bidrag (s. 423) For eksempel nådde FNs Free & Equal-kampanje over 20 millioner brukere på sosial medier, og på landnivå ble kampanjen brukt til å fremme likhet for lhbt+ i 11 land.

Effekt av tiltaket: Arbeidet med tiltaket bidrar til å holde oppmerksomhet i FN og i FNs medlemsland, samt i EU og europeiske land, på lhbt+ personers likeverd og rettigheter.

Tiltak 36: Inkludere lhbtqi-personer i innsats for å bekjempe fattigdom og nå FNs bærekraftsmål

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Utenriksdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å sikre at menneskerettighetene ligger til grunn i arbeidet med FNs bærekraftsmål, og at prinsippet om at ingen skal utelates også inkluderer lhbtqi-personer.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 45/46.

Om gjennomføringen av tiltaket: I utenriktjenestens veileder for arbeidet med seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (september 2022) er hensynet til lhbt+ integrert. Innsats for SRHR har høy prioritet i Norges internasjonale arbeid for menneskerettigheter og fattigdomsreduksjon.

Norge har videreført støtten til FNs arbeid for helhetlig seksualitetsundervisning gjennom FNs befolkningsfond (UNFPA) og FNs organisasjon for utdanning, vitenskap, kultur og kommunikasjon (UNESCO). Norge støtter også internasjonale finansieringsmekanismer som er innrettet mot å

Innsatsområde 5: Videreføre internasjonalt lederskap

bekjempe hiv/aids og som omfatter innsatser relevant for lhbt+, for eksempel UNAIDS, Det globale fondet for bekjempelse av AIDS, tuberkulose og malaria og Robert Carr Fondet.

Gjennom støtten til UNDP og Verdensbanken har Norge bl.a. bidratt til bruk av et indikatorsett for lhbt+ som kan benyttes av land for å kartlegge utfordringer og kunne innrette politikk og programmer for å styrke inkludering av og rettigheter for skeive. Indikatorsettet er knyttet opp til FNs bærekraftsmål. Gjennom støtten til Verdensbankens Human Rights, Inclusion and Empowerment Trust Fund bidrar Norge til bankens arbeid for sosial inkludering og ikke-diskriminering, bl.a. utvikling av en metodikk for økonomiske konsekvenser av ekskludering av skeive fra arbeidsmarkedet

Rapportering på tiltaket: [The journey towards comprehensive sexuality education - Global status report](#) (unfpa.org) – FN-rapporten fra UNFPA, UNESCO m.fl. viser hva utfordringene er, hvor det har vært fremgang, og kommer med anbefalinger til innretning for videre innsats for helhetlig seksualitetsundervisning.

Verdensbankens studier om kostnader ved ekskludering av skeive fra arbeidsmarkedet i Nord-Makedonia og Serbia: [Economic Cost of Exclusion Based on Sexual Orientation, Gender Identity and Expression, and Sex Characteristics](#) (worldbank.org).

LGBTI Inclusion Index (UNDP) er tatt i bruk i Vietnam, og benyttes i pågående arbeid for å fremme inkludering av seksuell orientering og kjønnsidentitet i nasjonal lovgivning. [LGBTI Inclusion Index - Pilot Phase Factsheet | United Nations Development Programme](#) (undp.org).

Effekt av tiltaket: Internasjonale programmer som UNAIDS og Det globale fondet bidrar i mange land til å styrke utsatte og marginaliserte gruppers rettigheter og tilgang til hiv- og SRHR-tjenester.

Tiltak 37: Støtte sivilsamfunnsorganisasjoner og menneskerettighetsforsvareres arbeid for å fremme rettigheter og likestilling for seksuelle minoriteter og kjønnsminoriteter

Ansvarlig: Utenriksdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å styrke internasjonal og regional nettverksbygging og støtte opp om lokale endringsaktører og initiativer.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 47.

Om gjennomføringen av tiltaket: Norge har gitt pengestøtte til internasjonale og lokale sivilsamfunnsorganisasjoner sitt arbeid for beskyttelse og inkludering av skeive. Dette omfatter

Innsatsområde 5: Videreføre internasjonalt lederskap

blant annet dialog og samarbeid med religiøse ledere i afrikanske land, innsats for barn og unges rettigheter i asiatiske land, krisestøtte til skeives representanter og organisasjoner, og innsats for å fremme skeives rettigheter i FNs menneskerettighetsråd.

Se også rapportering på tiltak 38 om støtte til sivilt samfunn gjennom EØS-midlene.

Rapportering på tiltaket: En evaluering av et program for barn og unges rettigheter i Asia, i regi av Foreningen FRI og Redd Barna, ble gjennomført i september 2022. Evalueringen viste at innsatsen hadde bidratt til økt kunnskap og samarbeid mellom sivilsamfunnsorganisasjoner om inkludering og rettigheter for skeive. Dette hadde ført til inkluderende deltakelse i nasjonal rapportering til FNs menneskerettighetsmekanismer, og i noen tilfeller til endringer i nasjonal politikk.

Tiltak 38: Styrke likestilling og rettigheter for lhbtq-personer gjennom EØS-midlene

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Utenriksdepartementet.

Formål: å styrke likestilling og rettigheter for lhbtq-personer i Europa gjennom EØS-midlene og ambassadenes arbeid med å fremme menneskerettigheter.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Av prosjektene som er startet siden juni 2021 er tre p.t. avsluttet. Samtlige prosjekter under inneværende finansieringsperiode skal være avsluttet innen utgangen av mars 2024.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 48.

Om gjennomføringen av tiltaket: Norge har siden juni 2021 innvilget støttet til 27 prosjekter fordelt på 9 mottakerland, med mål om å støtte skeives inkludering, rettigheter og levekår. For inneværende periode med EØS-midler (2014-2021) er det innvilget støttet til totalt 51 prosjekter fordelt på 11 land. Et eksempel er Love Does Not Exclude Association (LDNE) og deres pådriverarbeid for ekteskapelig likestilling og likhet for LHBT+-familier i Polen. Et hovedmål er å bidra til å endre politiske holdninger og styrke rettsvern. Bl.a. har LDNE bidratt til Warszawa lhbt+-erklæringen som førte til opprettelsen av "intervention apartment" for lhbt+ personer med risiko for hjemløshet, finansiert av bymyndighetene.

Rapportering på tiltaket: Høsten 2022 ble det gjennomført en evaluering av EØS-midlenes totale støtte til innsats for kjønnslikestilling for inneværende periode, inkludert støtte til lhbt+. Rapporten konkluderer med at støtten er relevant og i tråd med nasjonale og EUs prioriteringer. Blant annet har EØS-midlenes støtte vært viktig for å fylle finansieringsgap for organisasjoner som ellers ikke ville mottatt støtte av politiske/sosiale grunner. [Evaluation of gender equality programming in the EEA and Norway Grants | EEA Grants.](#)

Effekt av tiltaket: Da kun et fåtall av prosjektene p.t. er avsluttet, foreligger meget begrenset informasjon om oppnådd effekt. Et avsluttet prosjekt i Romania gjaldt informasjon og

pådriverarbeid rettet mot studenter i regi av Identity Association i samarbeid med andre frivillige organisasjoner. Målet var å motvirke desinformasjon og manglende kunnskap, og bekjempe homofobiske og transfobiske holdninger. Innsatsen har blant annet resultert i et forskningsarbeid hvis resultater aktivt brukes av flere interesseorganisasjoner i Norge og Romania.

Tiltak 39: Fremme kunnskap og dialog om kjønns- og seksualitetsmangfold i menneskerettighetsarbeidet globalt og på landnivå

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Utenriksdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å bidra til økt forståelse og aksept for lhbtq-personers situasjon og rettigheter, og til inkludering av lhbtq-personer i arbeidet med menneskerettigheter og utvikling på landnivå.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 46/47.

Om gjennomføringen av tiltaket: Norge deltar i Equal Rights Coalition, et nettverk bestående av 42 land og sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber for å fremme beskyttelse av og menneskerettigheter for skeive. Gjennom ERC har Norge hatt dialog med sivilsamfunnsaktører i ulike land, og har vært med på å samordne diplomatisk innsats.

Veiledning av ansatte utenriktjenesten er styrket gjennom ny veileder for arbeidet med seksuell og reproduktiv helse (SHRH) i perioden, og arbeidet med andre veiledere/handlingsplaner er igangsatt.

Inkludering av lhbt+ er en viktig komponent i både endringsteori og kunnskapsplanen som er utarbeidet for Norads portefølje på SRHR (seksuell og reproduktiv helse og rettigheter). Kunnskapsplanen fokuserer spesielt på å styrke data og kunnskap som måler fremgang for marginaliserte grupper. Mange av Norads partnere under SRHR-porteføljen jobber med lhbt+ perspektiver og er viktige aktører for å tette kunnskapshull. Inkludering av LGBT+ var inkludert i søknadsrunden for SRHR tilskuddsmidler for internasjonale organisasjoner for 2023 og var et av kriteriene som ble brukt ved utvelgelse av partnere.

Rapportering på tiltaket:

- [Veiledere](#) for arbeidet med å fremme seksuell og reproduktiv helse og rettigheter
- [Felles uttalelser](#) fra Equal Rights Coalition

Tiltak 40: Fremme åpenhet og gode levekår for skeive gjennom Norges deltakelse i Nordisk ministerråd (NMR)

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å fremme åpenhet og gode levekår for skeive i Norden og bidra til økt kjønns- og seksualitetsmangfold.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 44.

Om gjennomføringen av tiltaket: Tiltaket følges opp gjennom rammene av tillegget til nordisk samarbeidsprogram for likestilling (2019-2024), Like rettigheter, behandling og muligheter for LGBTI-personer i Norden, under Ministerrådet for likestilling og lgbti (MR-JÄM). Det bevilges årlig midler til et nordisk lhbt+-fond som administreres av Nordisk informasjon for kunnskap om kjønn (NIKK) og ministerrådet igangsetter jevnlig prosjekter for å bygge og utveksle kunnskap om lhbt+-personers levekår.

KUD deltar i ministerrådet for likestilling og lgbti (MR-JÄM) og Embetskomiteen for likestilling og lgbti (EK-JÄM) hvor målet diskuteres og jobbes med på kontinuerlig basis, gjennom prosjekter og erfaringsutveksling. Medlemmene møtes til sammen minst fire ganger i året. Arbeidet for lhbt+-personers rettigheter ivaretas gjennom MR-JÄM sitt løpende arbeid.

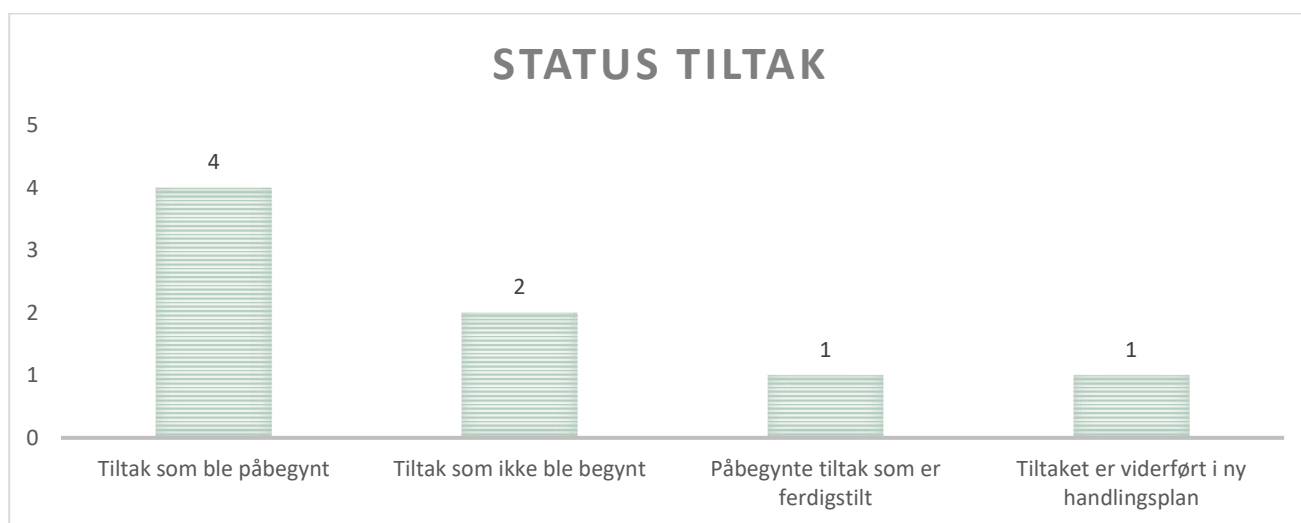
Rapportering på tiltaket: Det er blant annet utviklet følgende rapporter: Health, well-being and life conditions of young LGBTI persons in the Nordic countries: A literature review and survey of efforts (2021), Hate crimes targeting LGBTI people in the Nordic countries: A survey of strategies, methods and initiatives (2021) og Seven challenges for LGBTI equality – and how the Nordic cooperation can solve them (2021). Rapportene gir et statusbilde på utfordringer knyttet til lhbt+-feltet og tiltak for å bedre helsen og levekårene til lhbt+-personer.

Effekt av tiltaket: Samordning av tiltak, kunnskapsinnhenting og erfaringsutveksling mellom de nordiske landene og områdene gir et bedre grunnlag for politikktutvikling. Samarbeid er spesielt gunstig på de områdene hvor vi nasjonalt har lite data/kunnskap.

Tiltak relatert til samordning og samarbeid på tvers av sektormyndigheter

Det er seks tiltak underlagt innsatsområdet «økt kunnskap og forskning om skeive i Norge». Figur 10 gir en oversikt over status for disse tiltakene.

Tiltak 41: Stimulere til bruk av veiledningsmaterieell om aktivitets- og redegjøringsplikten for arbeidsgivere og veilede offentlige virksomheter i rapportering av resultater

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: systematisk rapportering av likestillingsresultater i alle sektorer.

Status: Tiltaket er på begynt.

Framdrift: Tiltaket er løpende.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Bufdir har gjennomført digitale kampanjer for å spre informasjon om pliktene og veilederne våren 2022 og våren 2023.

Direktoratet har også hatt

- Webinarer om aktivitets- og redegjøringsplikten for arbeidsgivere (des 2021 og februar 2022)

Tiltak relatert til samordning og samarbeid på tvers av sektormyndigheter

- Felles seminar og webinar med KUD plikten for offentlige myndigheter for departementer og underliggende virksomheter (våren 2023)
- Hatt pliktene som tema på styringsmøter og dialogmøter med statsforvalterne (2022 og 2023)

Bufdir har videre holdt innlegg om pliktene på KS sitt bærekraftsnettverk og en rekke andre arrangementer (2021-2023).

Også Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) og likestillingssettene har innsatser knyttet til aktivitets- og redegjørelsesplikten.

Rapportering på tiltaket: Bufdir har gitt Institutt for samfunnsforskning mfl. i oppdrag å utvikle ny kunnskap om offentlige myndigheter og arbeidsgiveres aktivitets- og redegjørelsesplikter. Problemstillinger som prosjektet søker å svare på er: Hvilken betydning har pliktene til aktivt likestillingsarbeid i arbeidsgiveres og offentlige myndigheters arbeid med likestilling og mangfold? Hvordan forstås og etterleves pliktene? Hvilke faktorer hemmer og fremmer virksomheters arbeid med aktivt, målrettet og planmessig likestillingsarbeid?

Les mer her: [Aktivt likestillingsarbeid - Institutt for samfunnsforskning](#)

Som en del av prosjektet er det utarbeidet en rapport der de ser på endringen i rapportering for de femti største virksomhetene. [faktaark-aktivt-likestillingsarbeid.pdf \(bufdir.no\)](#)

Faktaarket gir en kort oppsummering, og konkluderer med at flere rapporterer på likestilling etter at pliktene ble innført.

Effekt av tiltaket: Bufdir har igangsatt et forskningsprosjekt for å se på effekten av tiltaket – se over.

Tiltak 42: Videreutvikle strukturer for samarbeid på departements- og direktoratsnivå på tvers av sektorene

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å styrke koordineringen av regjeringens likestillingsarbeid og lhbtqi-innsats.

Status: Dette er løpende arbeid som ble påbegynt før handlingsplanperiodens start.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført som tiltak i ny handlingsplan, men arbeidet er løpende.

Om gjennomføringen av tiltaket:

Arbeid på departementsnivå:

Tiltak relatert til samordning og samarbeid på tvers av sektormyndigheter

Kultur- og likestillingsdepartementet koordinerer arbeidet for likestilling for lhbt+-personer og mot diskriminering pga. seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika. KUD koordinerer oppfølgingen av Regjeringens handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold (2023-2026), og har nedsatt en interdepartemental gruppe bestående av ni departementer med ansvar for tiltak i planen (AID, BFD, FD, HOD, JD, KD, KDD, KUD og UD) samt FIN.

Arbeid på direktoratsnivå:

I 2021/22 koordinerte Bufdir en direktoratsgruppe på lhbt+-feltet. Direktoratsgruppen møttes én gang i 2022 i forbindelse med arbeidet med å utforme ny handlingsplan.

En ny direktoratsgruppe har blitt opprettet i forbindelse med gjennomføringen av regjeringens nye handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold. Formålet med direktoratsgruppen er å bidra til en koordinert og helhetlig gjennomføring av handlingsplanen. Direktoratsgruppen består av representanter fra Bufdir, Helsedirektoratet, Forsvaret, Utlendingsdirektoratet, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Politidirektoratet og eventuelt andre direktorater etter behov og ønske.

Tiltak 43: Etablere samarbeid mellom sektormyndigheter og statsforvalterne

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet og **Kommunal- og distriktsdepartementet**.

Formål: å bistå med kompetanse om skeives levekår, livskvalitet og utfordringer i regionene.

Status: Tiltaket er ikke påbegynt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan. Tiltaket skal etter planen ikke igangsettes i 2023 eller senere.

Tiltak 44: Utvikle veiledningsmateriell om kjønns- og seksualitetsmangfold til kommuner

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å bistå kommuner som ønsker å utvikle lokale handlingsplaner for kjønns- og seksualitetsmangfold.

Status: Tiltaket er ikke påbegynt.

Ny handlingsplan: Tiltaket er videreført i ny handlingsplan som tiltak 10.

Tiltak relatert til samordning og samarbeid på tvers av sektormyndigheter

Tiltak 45: Sikre likestillingsperspektiver i myndighetenes kriseberedskap

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Formål: å sikre det utredes og tas hensyn til eventuelle likestillingskonsekvenser ved iverksettelsen av midlertidig tiltak på grunn av en eventuell krise.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket anses å være ferdigstilt knyttet til korona, men arbeidet med å sikre likestillingsperspektiver i myndighetenes øvrige kriseberedskap skjer løpende og ved behov.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: KUD deltok i et løpende, tverrdepartementalt samarbeid for å sikre likestillingsperspektiver i myndighetenes håndtering av koronakrisen.

KUD deltok i en interdepartemental gruppe for myndighetenes håndtering av koronasmitte i innvandrerbefolkningen.

KUD ga i april 2020 et oppdrag til Bufdir om å kartlegge likestillingskonsekvenser av pandemien og smitteverntiltakene.

Rapportering på tiltaket: Ja, se rapportering på tiltak 46.

Tiltak 46: Utvikle kunnskap om kortsiktige og langsiktige likestillingskonsekvenser av pandemien

Ansvarlig myndighet for gjennomføring: Kultur- og likestillingsdepartementet.

Formål: å sikre at myndighetenes krisehåndtering ivaretar likestillingsperspektiver, inkludert et interseksjonelt perspektiv, herunder konsekvenser for skeive.

Status: Tiltaket er påbegynt.

Framdrift: Tiltaket skal etter planen ferdigstilles i 2026.

Ny handlingsplan: Tiltaket er ikke videreført i ny handlingsplan.

Om gjennomføringen av tiltaket: Bufdir har fått i oppdrag å følge med på, og kartlegge likestillingskonsekvenser av koronapandemien. I 2021 publiserte Bufdir fire rapporter om likestillingskonsekvenser av pandemien. Den siste rapporten Bufdir har publisert, fra august 2021, oppsummerer tilgjengelig kunnskap om likestillingskonsekvenser av pandemien på grunn av forhold som kjønn, etnisitet, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, alder osv.

Tiltak relatert til samordning og samarbeid på tvers av sektormyndigheter

Bufdir har videre finansiert og samarbeidet om flere undersøkelser om pandemiens konsekvenser for likestilling. En samlet oversikt over Bufdirs rapporter og prosjekter finnes tilgjengelig på Bufdirs nettsider.

Etter 2021 har Bufdirs innsats hovedsakelig dreid seg om oppfølging av flere mindre og et større forskningsprosjekt.

Les mer om det større forskningsprosjektet Bufdir finansierer: [Langtidskonsekvenser av koronapandemien for oppvekst og likestilling - OsloMet](#)

Begge rapportene som er publisert ifm. Prosjektet tematiserer pandemiens konsekvenser for skeive: [ODA Open Digital Archive: Koronapandemien og seksuelle minoriteters bruk av lavterskeltilbud \(oslomet.no\)](#)

[Institute for Social Research - Open Arcive: Omfang og konsekvenser av hets og hatytringer i kritiske perioder. Erfaringer fra koronapandemien \(2020–2022\) og skytingen ved London pub og apekopputbruddet \(sommeren 2022\) \(unit.no\)](#)

Likestillingskonsekvenser har også vært tema for [FamilieForSK-studien - FHI](#) , som er finansiert av direktoratet.

Vedlegg 1: Spørreskjema

Tiltak x: Tiltakstekst	
Ansvarlig departement:	Navn på departement
Utførende myndighet:	
Kontaktperson(er)	
Spørsmål 1: Er tiltaket påbegynt? (ja/nei)	
Om svaret er nei, gå videre til 'spørsmål 3' (hopp over spørsmål 2).	
Spørsmål 2 (om ja på spørsmål 1)	a) Når ble tiltaket påbegynt?
	b) Hvilke konkrete aktiviteter har blitt igangsatt?
	c) Er tiltaket sluttført? ja/nei
	d) Om nei på c: Når skal tiltaket sluttføres?
	e) Har det blitt utarbeidet en eller flere <i>offentlige</i> rapporter i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket? Om ja, vis til og oppsummer kort rapporten/rapportene.
	f) Kan en si noe om utfallet/effekten av tiltaket? Om ja, hva var effekten av tiltaket?
Spørsmål 3: Er tiltaket videreført i ny lhbt+-handlingsplan (ja/nei)? Om ja, hvilket nummer har tiltaket i ny handlingsplan?	
Spørsmål 4 (om nei på spørsmål 1): Skal tiltaket igangsettes i 2023 eller senere? Svar her selv om tiltaket ikke er videreført som et konkret tiltak i den nye lhbt+-handlingsplanen.	
Kommentarer (valgfri):	